

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

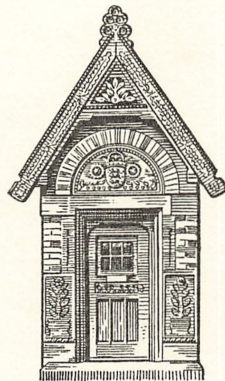
Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

LÆGDSRULLER CA. 1830–CA. 1930
AFLEVERET AF
1. OG 2. UDSKRIVNINGSKREDS

Med en indledning af arkivar Knud Rasmussen

Foreløbige arkivregistraturer
udgivet af
landsarkivet for Sjælland

KØBENHAVN 1965

Forord.

Under arkivar Knud Rasmussens midlertidige tjenstgøring i det sjællandske landsarkiv 1. nov. 1963 til 1. nov. 1964 foretog han en registrering af de fra 1. og 2. udskrivningskreds modtagne lægdsruller. Samtidig gennemførtes en administrationshistorisk undersøgelse af lægdsvæsenets udvikling i perioden 1788-1914. Da resultatet af denne undersøgelse både har interesse for landsarkivets tjenestemænd og for fremtidige benytttere af det for personalhistorien så vigtige lægdsrullemateriale, bringes denne undersøgelse som indledning til selve arkivregistraturen.

Samtidig med registreringen af lægdsrullerne med tilhørende til- og afgangslister er foretaget en nummerering af dette ret uoverskuelige materiale.

Landsarkivet for Sjælland m.m. Januar 1965.

Harald Jørgensen

Indhold.

Lægdsruller og deres tilblivelse.

	Side
Indledning.....	1
Hæren.	
I. Lægdet.....	2
II. Lægdernes nummerering.....	3
III. Udskrivningsvæsenets embedsmænd.....	4
IV. Hvem blev optaget i rullen?.....	7
V. Hvorlænge stod den værnepligtige i rullen?.....	8
VI. Lægdsrullen.....	9
VII. Hvilke oplysninger giver lægdsrullen?.....	10
VIII. Rulleføringen.....	15
IX. Flytninger.....	18
Flåden.	
X. Søindrulleringen i almindelighed.....	20
XI. Sølægdet.....	21
XII. Søindrulleringens embedsmænd.....	22
XIII. Hvem blev optaget i sørullen?.....	23
XIV. Hvorlænge stod den værnepligtige i sørullen?.....	24
XV. Sørullen.....	24
XVI. Hvilke oplysninger giver sørullen.....	25
XVII. Rulleføringen.....	26
XVIII. Flytninger.....	27
XIX. Arkiverne.....	29
Slutning.....	30
Bilag.	
Oversigt over lægdsrullernes bogstavbetegnelser.....	31
Litteratur.....	32
Noter.....	34

Arkivregistratur.

	Side
Indledning.....	38
1. udskrivningskreds.	
Landruller.....	40
Registre til landruller.....	62
Søruller.....	64
Registre til søruller.....	68
Tillæg.....	69
2. udskrivningskreds.	
Landruller.....	72
Søruller.....	92
6. udskrivningskreds (Borgeralm)	
	97

Lægdsruller og deres tilblivelse 1788-1914
af Knud Rasmussen.

Forordningen af 20. juni 1788 om stavnsbåndets løsning, der i dag står som et symbol på de store landboreformer i slutningen af det 18. århundrede, havde som mål "Omhyggeligen at beskyærme og med Kraft haandthæve Undersaatterne af Bondestanden i deres Rettigheder, især den personlige Frihed", men forordningen er i sig selv ingen landboreform. Stavnsbåndets løsning var forordningens formål, men dens bestemmelser er en reorganisation af landets udskrivningsvæsen, som dermed bliver et statsanliggende.

Det er næppe heller helt korrekt at betegne forordningen som en militær reform, idet udskrivningen til hæren var og stadig er et civilt anliggende, der lededes og ledes af den civile centraladministration. A.S. Ørsted udtrykte det 1848-49 således: "Militair-Etatens Fordring paa de Civile er ikke en Foranstaltning som de, der tages imod dem, der ere i aktiv Militairtjeneste. Derfor har altid Udskrivningsvæsenet været henlagt til de civile Autoriteter, og Afgjørelsen af Retsspørgsmaal i saa Henseende til Høiesteret". (1). Et andet aspekt af problemet formulerede generalprokurør Algreen-Ussing i et brev til justitsministeriet af 9. september 1848. Her skriver han om værnepligt og udskrivningsvæsen: "Det er imidlertid baade naturligt og for Undersaatterne meest betryggende, at disse Anliggender henlægges under Ministeriet for det Indre, der efter sin Stilling har en større Opfordring til at vaage over, at der ikke gjøres overdrevne Fordringer til Borgerne i Anledning af Landets Forsvar, end Krigsministeriet, der er interesseret i, at Armeen udstyres saa rigeligt som mueligt". (2).

Udskrivningsvæsenets funktioner kan deles i to grupper: For det første en registrering af og kontrol med samtlige værnepligtige, for det andet selve udskrivningen, indkaldelser m.v. Nærværende fremstilling vil hovedsagelig beskæftige sig med den første af disse grupper, d.v.s. udskrivningsvæsenet som registrerende og kontrollerende organ, koncentreret om det vigtigste redskab i denne kontrol, lægdsrullerne. Fremstillingen vil i store træk skildre opbygningen af udskrivningsvæsenets administration, behandle lægdsrullernes indhold og skitsere den forretningsgang, som gjorde rullerne til et - synes det - nogenlunde effektivt kontrolapparat.

Det skal bemærkes, at forholdene for en enkelt landsdel, Bornholm, ikke er taget i betragtning.

Det var store opgaver, der stillede den administration, som skulle føre 1788-reformen ud i livet. Efter en opgørelse i begyndelsen af 1790'erne (3) indførtes mere end 200.000 værnepligtige i rullerne. Det er formentlig første gang, man i Danmark forsøgte at kontrollere opimod en kvart million mennesker fra deres 1. til deres 36. år. Men den administrationsform, som fastlagdes i 1788 og i 1790'erne efter de første praktiske erfaringer, viste sig så bestandig, at den i princippet varede ved hele den behandlede periode igennem. Skønt nogle instanser havde ændret betegnelse, var administrationen i 1914 bygget op på samme måde som i 1788, og lægdsrullerne var også i 1914 fundamentet for udskrivningsvæsenets kontrol, selv om de omkring 1870 væsentlig skiftede karakter. Radikalt ændret var derimod arten af det menneskemateriale, der indførtes i rullerne, idet loven om den almindelige værnepligt i 1849 overførte denne byrde fra énsidigt at hvile på bondestanden til at gælde hele befolkningen uanset stand. Ligeledes ændret var de bånd, som værnepligten lagde på det unge mandskab i form af indskrænkninger i retten til at tage ophold, hvor i landet det ønskede. Også her skete det afgørende brud med værnepligtsloven af 1849.

For flådens vedkommende gjaldt ganske særlige forhold, der ikke gjorde det muligt helt at anvende den administration, som var opbygget for hæren. Ved forordningen om søindrulleringen af 1802 skete der en delvis parallelisering af udskrivningsadministrationen for hær og flåde, men først med værnepligtsloven af 1861 kan man tale om en fælles udskrivning. Fremstillingen falder derfor naturligt i to dele.

Hæren.

I. Lægdet. Ifølge den store danske ordbog betød ordet lægd egentlig en sammenslutning af personer eller en sammenlægning af ejendomme med et vist formål for øje. Med landmilitsets indførelse i 1701 bestemtes det, at landet skulle inddeles i lægder på 20 tdr. hartkorn, der hver skulle stille en soldat. Med skiftende lægdsstørrelser bibeholdtes denne ordning indtil 1788 med undtagelse af årene 1730-33, da landmilitsen var ophævet. Ordets oprindelige betydning var således beva-

ret: et lægd var en sammenlægning af et antal ejendomme, der tilsammen skulle stille en soldat.

Med forordningen af 20. juni 1788 ændredes imidlertid ordets betydning, idet lægderne ikke længere kom til at svare til et bestemt jordareal. Det hedder i forordningens § 8: "Sessionerne skulle overalt i Riget, enten for en enkelt, eller flere Byer under eet, hvor Belliggheden tillader det, beskikke Lægds mænd", d.v.s. at lægderne skulle bestå af én eller flere landsbyer, og som hovedregel blev et lægd lig med et sogn. Hertil kom, at antallet af udskrevne soldater pr. lægd ikke blev fastsat, men rettede sig efter lægdets folketal. Dermed havde ordet lægd ændret betydning: et lægd er fra da den mindste af de kredse, hvori landet er inddelt med henblik på udskrivningen til militærtjeneste.

Efter 1806 forekommer betegnelsen "Udelt lægd", hvorved forstås et lægd, hvorfra der udskrives mandskab enten udelukkende til hæren eller udelukkende til flåden (4). Betegnelsen forsvinder med værnepligtsloven af 2. marts 1861, da sølimitdistrikterne ophævedes.

II. Lægders nummerering. Udarbejdelsen af den nye lægdsinddeling blev overdraget ekstrasesioner, der i årene 1789-92 kortlagde hele kongeriget i lægds mæssig henseende. Der blev ialt 1656 lægder (5), som nummereredes fortløbende inden for de enkelte amter. Denne amtsvise nummerering bevaredes i princippet indtil 1870, da man ved justitsministeriets cirkulære af 22. juli 1870 gav lægderne fortløbende numre inden for hver udskrivningskreds.

Der synes ikke de første halvthundrede år efter det nye udskrivningsvæsens indretning at have været trykt nogen oversigt over rigets lægdsinddeling. Men der er i generalkrigskommissærens arkiv i rigsarkivet bevaret en håndskreven alfabetisk fortegnelse over lægderne med angivelse af deres lægdsnumre før og efter den omlægning af amterne, der fulgte den kgl. resolution af 4. september 1793 og plakat af 21. juni 1794. En kopi af denne fortegnelse findes i landsarkivet for Sjælland.

Den første trykte lægdsoversigt synes at være fra 1844, udsendt ved kancellicirkulære af 14. marts 1844. Ved justitsministeriets cirkulære af 19. juli 1850 udkom en let revideret udgave, der suppleredes med et tillæg, der udkom i forbindelse med justitsministeriets bekendtgørelse af 22. november 1856. Ved dette tillæg foretoges en

omnummerering af lægderne i Gamle Københavns og Roskilde amter.

Med justitsministeriets ovenfor omtalte cirkulære af 22. juli 1870 udsendtes en oversigt over den nye lægdsinddeling efter udskrivningskredse med angivelse af lægdernes tidligere numre. Reviderede udgaver udsendtes ved justitsministeriets cirkulærer af 1. oktober 1891, 28. februar 1906 og 10. marts 1914.

III. Udskrivningsvæsenets embedsmænd. Med lægderne som udgangspunkt opbyggedes en administration, delt i fire trin: en lægdsmand for hvert lægd, en lægdsforstander for et eller flere lægder, en krigskommissær for lægderne i et eller flere amter og øverst en generalkrigskommissær for hele kongeriget, sorterende under danske kancelli.

Lægdsmanden. Ifl. forordningen af 20. juni 1788 § 8-9 skulle lægdsmanden foreslås af lægdsforstanderen og beskikkes af sessionen. Efter værnepligtsloven af 8. juni 1912 § 6 beskikkedes lægdsmanden af lægdsforstander og udskrivningschef. Som et vederlag bestemtes det i forordningen af 20. juni 1788 § 35, at "I øvrigt skulle de i Samkvemme agtes og have Sæde oven for alle andre af Bondestanden". Da sognefogederne efter forordningen af 11. november 1791 også skulle agtes og i samkvem have det øverste sæde, bestemte samme forordnings § 3, at hvervene som lægdsmand og sognefoged så vidt muligt skulle forenes.

Efterhånden viste det sig vanskeligt at udøve en effektiv kontrol med de værnepligtige, der rejste til byerne, og især med deres sønner, der også måtte betragtes som værnepligtige. Dette er baggrunden for, at købstæderne ved plakat af 10. maj 1843 blev særskilte lægder - tidligere havde de værnepligtige her stået i rulle ved det tilgrænsende landlægd. Det bestemtes ved plakatens § 1, at den pågældende byfoged skulle udføre lægdsmandens forretninger i sin by.

For København gjaldt særlige forhold, idet de værnepligtige indtil 1833 stod i rulle i Københavns amts 1. lægd, Hvidovre. Ved kancelliskrivelse af 12. januar 1833 (6) overførtes de værnepligtige af forstærkningen dog til en særlig københavnsk rulle, der førtes af krigskommissæren i 1. sjællandske distrikt. Et fuldstændigt, eget lægdsvesen fik København først med plakat af 10. december 1845 § 1, der pålagde krigskommissæren i 1. sjællandske distrikt at udføre lægdsmandens forretninger i København.

Lægdsmandens opgaver defineredes i forordningen af 20. juni 1788 § 11 som: at "holde specielle Ruller over det sig i deres Districter opholdende Mandskab, samt deri nøyagtigen antegne den imellem hver Session skeete Af- og Tilgang".

Lægdsforstanderen. Skønt forordningen af 20. juni 1788 fritog godsejerne fra at levere folk til krigstjenesten, bevarede denne stand dog endnu ca. 50 år som embedsmænd i udskrivningsadministrationen. Forordningens § 11-12 bestemte, at proprietæren, dvs. godsejeren eller på kongens vegne amtsforvalteren, skulle være lægdsforstander for det eller de sogne, hvis jorder han ejede, eller hvori han var største lodsejer. Godsejerens pligter som lægdsforstander ophævedes ved lov af 28. april 1850 § 2, og forretningerne blev overdraget retsbetjentene. Begrundelsen var, at det syntes mindre passende at lade en offentlig myndighed repræsentere af godsejerne, især når godsejernes indtægter af skifteforvaltning- og overformynderivæsen, der kunne betragtes som en compensation for arbejdet med lægdsrullerne, skulle bortfalde ved samme lovs første paragraf.

I de tilfælde, hvor størsteparten af lægdets jorder var strøgods, blev lægdsforstanderiet lagt under amtsforvalteren, fra hvem det ved kancellicirkulære af 2. april 1791 § 6 overgik til herredsfogeder og birkedommere, idet amtsforvalterne dog beholdt lægdsforstanderiforretninger for de lægder, hvori kronen var største lods-ejer.

For købstæderne og staden København gjaldt det samme, som ovenfor er anført under lægdsmanden.

Fra 1850 var således alle lægdsforstanderier underlagt retsbetjentene. En fortegnelse over lægdsforstanderier findes trykt i Departementstidende 1862, s. 726-34.

Det var efter forordningen af 20. juni 1788 § 12 lægdsforstanderens opgave at "forfatte almindelige Ruller over det ganske Mandskab, som opholder sig paa deres Godser".

Krigs- og landkommissærer, land- og søkrigskommissærer (fra 1802) og udskrivningschefer (fra 1851). I 1788 var kongeriget ind-delt i fire distrikter, hver underlagt en krigs- og landkommissær: ét for Sjælland m.v., ét for Fyn m.v., ét for Århus og Ribe stifter og ét for Ålborg og Viborg stifter. Ved kancellipromemoria af 7. juni 1794 deltes det sjællandske område i to distrikter: Til 1. distrikt henlagdes Københavns, Roskilde og Jægerspris, Hørsholm, Kron-

borg, Frederiksborg, Holbæk, Dragsholm, Kalundborg, Sæbygård, Sorø og Ringsted amter (de to sidste overførtes allerede 9. august 1794 til 2. distrikt). Til 2. distrikt henlagdes Ålholm og Maribo amter, Halsted, Nykøbing, Møens, Vordingborg, Tryggevelle, Korsør og Antvorskov amter, samt fra 9. august 1794 også Sorø og Ringsted amter. 1. distrikt omfattede således efter amsomlægningen i 1790'erne følgende amter: Københavns, Frederiksborg og Holbæk amter. 2. distrikt: Sorø, Præstø og Maribo amter.

For Jyllands vedkommende skete der ved generalitets- og kommissariatskollegiets promemoria af 5. marts 1791 en deling af det sydjyske distrikt, således at der i Jylland ifl. kancellicirkulære af 11. oktober 1794 blev tre distrikter: 1. jyske distrikt, omfattende Århus, Vejle og Ribe amter, senere også Skanderborg amt; 2. jyske distrikt, bestående af Randers, Ringkøbing og Tisted amter og 3. jyske distrikt, bestående af Viborg, Hjørring og Ålborg amter.

Ved lov om udskrivningsvæsenets omordning af 23. marts 1851 forsvandt titlen land- og søkrigskommissær. Der dannedes ifl. § 2 på Sjælland m.v. tre udskrivningsdistrikter, hver underlagt en udskrivningschef. 1. udskrivningsdistrikt omfattede staden København, 2. udskrivningsdistrikt omfattede Københavns, Frederiksborg og Holbæk amter, 3. udskrivningsdistrikt omfattede Sorø, Præstø og Maribo amter. På Fyn blev Odense og Svendborg amter 4. distrikt, mens Jylland inddeltes i fire distrikter, nemlig 5. udskrivningsdistrikt med Hjørring og Ålborg amter, 6. distrikt med Tisted, Viborg og Ringkøbing amter, 7. distrikt med Randers, Århus og Skanderborg amter og 8. distrikt med Vejle og Randers amter.

Allerede 18 år senere ophævedes distrikterne, og i det sjællandske område oprettedes ved værnepligtsloven af 6. marts 1869 § 6 to udskrivningskredse: 1. udskrivningskreds omfattede København, Københavns og Frederiksborg amter, 2. udskrivningskreds omfattede Holbæk, Sorø, Præstø og Maribo amter. Fyn og Jylland blev inddelt på følgende måde: 3. udskrivningskreds bestående af Odense, Svendborg amter samt Vejle amt med undtagelse af Bjerger, Hatting, Nørvang herreder og købstaden Vejle; 4. udskrivningskreds bestående af Århus, Ribe og Randers amter samt resten af Vejle amt; 5. udskrivningskreds bestående af Viborg, Ringkøbing, Tisted, Ålborg og Hjørring amter. Ved samme lov oprettedes der på Bornholm en selvstændig udskrivningskreds, den 6.

Efter § 12 i forordningen af 20. juni 1788 var det krigskommissærens pligt på grundlag af lægdsforstandernes ruller at udarbejde ruller, der dækkede hele hans distrikt. Iøvrigt skulle krigskommissæren nøje "giennemgaae og sammenholde de specielle Ruller med hinanden, paa det at der kan have Vished om, at de deri, formedelst Omflytninger, anførte Af- og Tilgange stemme overeens, og at den fornødne Orden dermed af Vedkommende er bleven iagttaget."

Generalkrigskommissæren, justitsministeriet (fra 1851) og indenrigsministeriet (fra 1914). Stillingen som virkelig generalkrigskommissær i egenskab af chef for kongerigets udskrivningsvæsen og dettes øverste revisionsmyndighed oprettedes ved kgl. resolution af 12. september 1794 og nedlagdes ved lov af 23. marts 1851 § 1. Generalkrigskommissærens forretninger blev overtaget af justitsministeriet, hvorfra de ved kgl. resolution af 26. marts 1914 overgik til indenrigsministeriet.

Skal man kort karakterisere de funktioner, som disse fire embedsmænd udførte, må det blive, at medens den egentlige rulleføring foregik hos lægdsmand og lægdsforstander, var krigskommissær/udskrivningschef og generalkrigskommissær/ministerium reviderende og kontrollerende organer. Embedsmændenes indbyrdes relationer vil iøvrigt fremgå af afsnittene VIII-IX om rulleføring og flytninger.

Foruden ovennævnte fire embedsmænd, der dannede den egentlige udskrivningsadministration, skal nævnes endnu to, der havde en nær tilknytning til lægdsvæsenet, nemlig amtmanden og regimentschefen.

Amtmanden. Efter forordningen af 20. juni 1788 § 12 skulle amtmanden fra vedkommende krigskommissær modtage en genpart af lægdsrullen. Dette hang sammen med, at det var amtmanden, der efter forordningens § 6 havde ret til at udstede amtspas, dvs. tilladelser til at flytte uden for amtet (se nærmere under afsnit IX om flytninger). Amtmandens pligt til at føre egne ruller ophørte med justitsministeriets cirkulære af 15. oktober 1859).

Regimentschefen. Efter forordningen af 20. juni 1788 § 12 skulle krigskommissæren ligeledes sende en genpart af rullen til obersten. Denne bestemmelse gentoges i de forholdsregler for sessioner, der udsendtes den 9. februar 1793, men synes ikke siden nævnt.

IV. Hvem blev optaget i rullen? Efter forordningen af 20. juni 1788 var værnepligten begrænset til bondestandens mandkøn. I forordningens § 28-32 blev der givet en række bestemmelser, der søgte at de-

finere, hvem der, skønt de var bosiddende på landet, ikke hørte til bondestanden og derfor ikke var værnepligtige. Men ligesom en person ikke umiddelbart blev værnepligtig, fordi han boede på landet, blev han heller ikke umiddelbart fritaget, fordi han boede i en købstad. Den pågældendes herkomst var afgørende.

Imidlertid synes der at have rådet nogen usikkerhed m.h.t., hvem værnepligten omfattede, og den 8. maj 1829 udkom derfor en forordning, som indeholdt klarere linjer og samtidig udvidede værnepligten noget.

Den første slesvigske krig gjorde spørgsmålet om almindelig værnepligt akut. Ved anordning af 23. september 1848 inddroges den ellers ikke værnepligtige del af den mandlige befolkning, idet § 1 bestemte, at alle tidligere ikke værnepligtige, der var født 1823-25, skulle fremstilles på sessioner. Loven om den almindelige værnepligt af 12. februar 1849 § 4 bestemte, at alle mandlige, født i 1826 eller senere, skulle indføres i rullerne. Navnet til trods gjorde denne lov ikke værnepligten fuldtud almindelig, og først med værnepligtsloven af 8. juni 1912 bortfaldt alle begunstigelser (se også afsnit VII).

Som en hovedregel kan det dog siges, at i tidsrummet 1788-1848 var kun bondesønner værnepligtige, siden 1848 alle landets mandlige indbyggere.

V. Hvorlænge stod den værnepligtige i rullen? Ifl. § 10 i forordningen af 20. juni 1788 skulle mandskabet indføres i rullen ved fødselen. Ved værnepligtsloven af 12. februar 1849 § 9 bestemtes det, at indførelsen skulle ske, så snart vedkommende var konfirmeret eller - hvis han tilhørte en anden konfession end den evangelisk-lutherske og reformerte - når han var fyldt 15 år. Denne 15-års alder fastsloges som almengyldig ved loven af 2. marts 1861 § 7. Allerede ved værnepligtsloven af 6. marts 1869 § 7 blev denne grænse forskubbet til det 17. år. Aldersberegningen foregik efter den såkaldte lægdsrulle alder, hvilket vil sige det år, som vedkommende var fyldt ved kalenderårets begyndelse. F.eks. havde alle fødte i 1870 nået 17-års alderen 1. januar 1888 (7).

Medens det således er ret let at fastslå en nedre grænse, er forholdet mere kompliceret for den øvres vedkommende. Ifl. forordningen af 20. juni 1788 § 17 skulle den værnepligtige slettes af rullen som 36-årig, hvis han ikke forinden havde modtaget af-

skedspas, dvs. havde aftjent sin 8-års værnepligt (8), eller havde modtaget frihedspas, f.eks. fordi han drev egen gård (9) eller havde modtaget udygtighedspas (10).

At tjenestetiden nedsattes til 6 år ved forordningen af 11. juni 1802 § 1 og ved plakat af 14. november 1806 igen hævedes til 8 år, havde ingen principiel betydning for rullerne.

Ved forordningen af 15. februar 1808 skabtes en egentlig reserve, idet det tidligere landeværn inkorporeredes i hæren som "annekterede bataljoner" (11). Efter dette slettedes den værnepligtige først af rullen med sit 45. år (12). Det havde da heller ingen indflydelse på rullerne, at den almindelige udskrivningsalder ved kgl. resolution af 24. juli 1816 hævedes fra 20 til 22 år. De, der ikke blev udskrevet, slettedes stadig ved deres 36. år (13).

Ifl. værnepligtsloven af 12. februar 1849 § 32 indskrænkedes tjenestetiden til 16 år, således at den værnepligtige i almindelighed slettedes ved 38-års alderen.

Heri skete der ved de følgende værnepligtslove ingen ændring, men ved loven af 8. juni 1912 § 10, stk. 1 nedsattes udskrivningsalderen igen fra 22 til 20 år, således at den værnepligtige i almindelighed slettedes af rullen som 36-årig.

Der kan ud fra ovenstående opstilles følgende grove oversigt over, i hvor lang tid de værnepligtige stod i rullerne:

	Nederste grænse	Øverste grænse
1788-1808	0 år	36. år
1808-1849	0 -	45. -
1849-1869	15. -	38. -
1869-1912	17. -	38. -
1912-	17. -	36. -

VI. Lægdsrullen. Skønt sprogbrugen ikke er ganske fast, synes man de første mange år efter 1788 ved en lægdsrulle (eller reserverulle eller lægds seddel) at have forstået en fortegnelse over samtlig et lægds værnepligtige i et givet år. Forskydninger i værnepligtsmassen ved fødsler, død, fra- og tilflytninger, slettelser af rullen m.v. gjorde det egentlig ønskeligt at omskrive lægdsrullerne hvert år, men da dette ikke var praktisk gennemførligt, fastsatte kancellicirkulære af 18. april 1795 og promemoria af samme dato, at der kun hvert tredje år skulle udarbejdes egentlige lægdsruller, mens

man første og andet år indskrænkede sig til at udarbejde fortegnelser over de ændringer, der var sket i det forløbne år, de såkaldte til- og afgangslister. Hvert 3. år forelå således både en lægdsrulle og en til- og afgangsliste. Ved justitsministeriets cirkulære af 20. august 1849 øgedes intervallerne mellem lægdsrullerne til 5 år, således at man kun hvert sjette år havde en samlet fortegnelse over lægdets værnepligtige, i de mellemliggende år til- og afgangslister.

Denne ændring var allerede et skridt bort fra den oprindelige tanke, og i de følgende år fjernede man sig yderligere. Ved justitsministeriets cirkulære af 31. december 1861 bestemtes det, at nok skulle der stadig udarbejdes lægdsruller hvert sjette år, men denne nye lægdsrulle skulle ikke indeholde de sidste fem års tilgange. Af denne grund bestemtes det samtidig, at intervallet mellem lægdsrullerne i første omgang skulle være ti år. F.eks. havde Sorø amt sidste gang haft lægdsrulle i 1856; ny lægdsrulle skulle derfor først udarbejdes i 1867 og da kun indeholde de værnepligtige, der var tilbage fra 1856-rullen og fra tilgangslisterne 1857-61. Ved denne ordning opnåedes den lettelse, at de yngste og fyldigste tilgangslistes ikke skulle omskrives.

Det endelige brud med lægdsrullen i ældre forstand skete med justitsministeriets cirkulære af 28. marts 1871. Heri bestemtes det, at der én gang for alle skulle udarbejdes en lægdsrulle for et givet år og for fremtiden kun føres tilgangslistes. De enkelte års tilgangslistes skulle omskrives efter ti års forløb. For 1. og 2. udskrivningskreds bestemtes det således, at inden 1. juli 1875 skulle alle ruller, lægdsruller som tilgangslistes, være omskrevet til og med tilgangsliste O, 1864. Til denne lægdsrulle for 1864 lagdes tilgangslisten P, 1865, der skulle omskrives 1876, og videre tilgangslisten Q, 1866, der skulle omskrives 1877 og så fremdeles. (Om lægdsrullernes bogstavbetegnelse, se afsnit VIII). For Københavns vedkommende var en lignende ordning allerede gennemført i 1865 (14).

En lægdsrulle i ældre forstand eksisterede da ikke mere, og ordet går nu over til at dække de enkelte års tilgangslistes, der i deres helhed kan siges at danne den egentlige lægdsrulle, VII. Hvilke oplysninger giver lægdsrullen? Blandt de oplysninger, som lægdsrullen indeholdt om den værnepligtige, måtte den vigtig-

ste være den, der fastslog den værnepligtiges identitet: Hans navn, hans faders navn, hans fødested og hans alder eller - fra ca. 1858 - fødselsdato. Ved forordningen af 30. maj 1828 § 18, jvf. kancellicirkulære af 4. oktober s.å. bestemtes det, at et barn foruden fornavn også skulle bære et familienavn, der "bliver at vedligeholde i Familien, hvis ingen Bevilling til Afvigelse erhverves". Denne bestemmelse synes i praksis at have haft vanskeligt ved at trænge igennem, bl.a. antog hjemsendte soldater undertiden navnet på deres fødested som efternavn, hvilket var ret naturligt, da de tjenestetiden igennem var blevet kaldt ved dette navn. Justitsministeriet så sig derfor ved cirkulære af 7. juni 1856 nødsaget til at indskærpe, at navnet på fødested skulle skrives i rullen på en sådan måde, at det tydeligt fremgik, at det ikke hørte med til den værnepligtiges familienavn.

Oplysninger om navn etc. kontrolleredes gennem præsternes fødselslister, der 1849 erstattedes med konfirmandlister (om præsternes lister, se nærmere under afsnit VIII). Fra 1869 afløstes disse lister af den dåbsattest eller fødselsseddel, som den værnepligtige ifl. loven af 6. marts 1869 § 7 skulle aflevere ved sin anmeldelse til rullen.

Af ligeså stor betydning for udskrivningsvæsenet var det at vide, hvor vedkommende værnepligtige opholdt sig. Indtil 1861 var der i rullerne en særlig rubrik til bopælsangivelse, der imidlertid forsvandt ved justitsministeriets cirkulære af 31. december 1861, men genindførtes for lægdsforstandernes vedkommende ved justitsministeriets cirkulære af 31. december 1869. Udskrivningschefernes ruller ændredes imidlertid ikke, da det i og for sig kunne være udskrivningskredsen ligegyldigt, hvor i lægdet vedkommende boede, blot lægdsmanden og lægdsforstanderen var vidende om dette. For København spiller det særlige ind, at udskrivningschefen i 1. kreds samtidig var lægdsforstander i København, hvorfor man her vil finde bopælsangivelser i udskrivningskredsens ruller.

Ved flytninger til og fra lægdet (se også under afsnit VIII og IX) angaves det til- eller fraflyttede lægds nummer samt den værnepligtiges nummerbetegnelse, f.eks. 82-P-418, dvs. 82. lægd tilgangsliste P nr. 418. Flyttede den værnepligtige med amtspas, anførtes navnet på den mand, som kautionerede for ham. Da amtspasene faldt bort, anførtes indtil 1870 amtets navn, lægdets nummer og

den værnepligtiges nummerbetegnelse, f.eks. Frederiksborg 65-E-7, dvs. Frederiksborg amts 65. lægd tilgangsliste E nr. 7. Efter 1870 - da lægderne nummereredes fortløbende inden for udskrivningskredsene - anførtes i stedet for amt udskrivningskredsens nummer.

Éngang fastslået, hvem og hvor den værnepligtige var, kunne man begynde at interessere sig for vedkommende som emne for udskrivningen, der fandt sted på den årlige session. Resultatet af sessionens bedømmelse, der hvilede på amts- og regimentskirurgernes indstilling (15), indførtes i rullen, og selv om der derved ikke tegnes noget billede af den pågældende, giver oplysningerne dog et fingerpeg om den enkeltes fysiske habitus - især hvis denne afveg fra det normale, i hvilket tilfælde der kunne blive tale om kassation. Men hele perioden igennem og for alle har vi en højdeangivelse, først i tommer siden i centimeter. Tilsammen giver disse oplysninger et vist - omend overfladisk - indtryk af sundhedstilstanden på et givet tidspunkt.

Fandtes den pågældendes fysiske tilstand ikke at være af en sådan standard, at han kunne indtræde i militæret, meddeltes der ham udygtighedspas eller tjenstudygtighedspas, hvilket noteres i rullen med forkortelser som Udpas, Utd., Upas, Udspas, Udhspas, Tjstudpas m.fl.

Fandtes den pågældende derimod egnet, blev han udskrevet til en eller anden form for tjeneste, hvilket indførtes i rullen med rig anvendelse af forkortelser, f.eks. S Kr R 3 B, dvs. Soldat ved kronens regiments 3. bataljon, eller UtS tt, dvs. Udygtig til soldat tjenlig til trækusk. Som en hjælp til opløsningen af disse forkortelser kan henvises til oversigten over hæren i de årlige hof- og statskalendere. Senere gik sessionerne over til at inddele det udskrevne mandskab i klasser. Begyndelsen blev gjort med justitsministeriets bekendtgørelse af 27. september 1855, hvorefter de, der fandtes tjenlige til militærarbejde ifl. bekendtgørelsens § 4 inddeltes i 3 klasser, nemlig:

1. klasse. Infanteripionerer og ambulancesoldater. -
2. klasse. Køresvende og hestevartere. - 3. klasse. Alle øvrige.
Der anvendtes forkortelserne MA 1-3.

En fuldstændig klasseinddeling i henseende til tjenstedygtighed forelå først med justitsministeriets bekendtgørelse af

25. september 1862. Det mandskab, der var tjenlig til egentlig krigstjeneste, inddeltes ifl. § 1 i følgende klasser:

1. klasse. Mandskab til søværnet. - 2. klasse. Gardere til hest og til fods. - 3. klasse. Kavallerister og artilleriets trænkonstabler. - 4. klasse. Ingeniører, artilleriets konstabler og håndværkere, samt mandskab af pontonneerkompagniet. - 5. klasse. Infanterister. Der anvendtes forkortelserne EK (Egentlig Krigstjeneste) 1-5.

Militærarbejderne inddeltes ved samme bekendtgørelses § 2 i følgende klasser:

1. klasse. Militærarbejdere ved søværnet. - 2. klasse. Infanteripionerer og ambulancesoldater. - 3. klasse. Køresvende og hestevartere. - 4. klasse. De øvrige militærarbejdere ved hæren. Der anvendtes forkortelserne M 1-4.

Justitsministeriets bekendtgørelse af 26. august 1865 ændrede intet ved denne klasseopdeling, og den kgl. anordning af 17. september 1869 § 7 udskiftede blot indholdet af M 2, idet infanteripionerer og ambulancesoldater erstattedes af forplejningskorpsets mandskab.

Ved kgl. anordning af 16. august 1876 § 7 inddeltes militærarbejderne i følgende klasser:

1. klasse. Trænsoldater og hestepassere. - 2. klasse. Sygepassere. - 3. klasse. De øvrige militærarbejdere. Der anvendtes forkortelserne M 1-3.

Ved kgl. anordning af 24. august 1894 § 6 ændredes inddelingen af dem, der skønnedes tjenlige til egentlig krigstjeneste, idet de fem klasser erstattedes af ni:

1. klasse. Søværnet. - 2. klasse. Fodfolket. - 3. klasse. Livgarden. - 4. klasse. Rytteriet. - 5. klasse. Feltartilleriets konstabler. - 6. klasse. Feltartilleriets trænkonstabler. - 7. klasse. Fæstningsartilleriet. - 8. klasse. Ingeniører. - 9. klasse. Forskellige afdelinger: De tekniske afdelinger. Hestepassere og trænkonstabler. Sundhedstropperne. Der anvendtes forkortelserne EK 1-9, idet der for den sidste classes vedkommende tilføjedes enten T, H eller S. Var den værnepligtige særlig egnet, tilføjedes yderligere et a, var han anvendelig et b.

Ved kgl. anordning af 19. juli 1912 § 6 forsvandt den sær-

lige opdeling af militærarbejderne, og alle udskrevne inddeltes i 10 klasser:

1. klasse. Søværnet. - 2. klasse. Fodfolksregimenterne. 3. klasse. Livgarden. - 4. klasse. Rytteriet. - 5. klasse. Feltartilleriets konstabler. - 6. klasse. Felddartilleriets trækonstabler. - 7. klasse. Ingeniører. - 8. klasse. Kystartilleriet og fæstningsartilleriet. - 9. klasse. Trænet. - 10. klasse. Arbejdstropper. Der anvendtes forkortelserne K 1-10, idet der tilføjedes et romertal I for de særlig egnede, et romertal II for de anvendelige. For klasse 10's vedkommende tilføjedes et a for dem, der ikke havde legemsfejl, der forhindrede dem i at følge en afdeling på march, et b for de øvrige.

Hvilken afdeling den værnepligtige kom til at gøre tjeneste ved, indførtes siden i rullen. Disse oplysninger viser vej til hærens arkiver.

Hele perioden igennem kunne man på forskellig vis unddrage sig aftjeningen af sin værnepligt, selv om man var udskrevet eller egnet til udskrivning. Den mest nærliggende var at betale sig fra det. Forordningen af 20. juni 1788 § 26 og 42 a åbnede mulighed for, at en værnepligtig lod stille for sig, dvs. at en anden indtrådte i hans sted. Stillingsmandens navn indførtes da i rullen, ligesom det for tiden efter 1849 vil være angivet, om der er fundet stillinger eller bytninger sted efter loven af 12. februar 1849 § 26-28. af 2. marts 1861 § 26-28, af 6. marts 1869 § 22 og af 8. juni 1912 § 22.

I tiden før indførelsen af den almindelige værnepligt kunne også rent menneskelige hensyn begrunde fritagelse for tjeneste i linjen. Her skal nævnes det vigtigste. Således fremgår det af forordningen af 20. juni 1788 § 22, at husmænd, gamle gårdmænds sønner og gårdmandsenkers sønner, hvis tilstedeværelse på gården var en forudsætning for dennes drift, kunne fritages. Denne bestemmelse udstraktes senere (16) til også at gælde i de tilfælde, hvor gårdmanden var syg, svagelig eller krøbling. De relevante oplysninger indførtes i rullen med forkortelserne Hmd (Husmand), GMS (Gammel Mands Søn), GbES (Gårdbrugende Enkes Søn) og SMS (Svag Mands Søn). Begunstigelserne for husmænd ophævedes ved kancelliplakat af 22. januar 1834.

Hvad angår værnepligtige gårdmænd, bestemte forordningen

af 20. juni 1788 § 27, at hvis de ikke inden deres 28. år var blevet udskrevet til militærtjeneste, kunne de fritages. Til alle disse former for fritagelse krævedes dog bevisligheder i form af tinglæst skøde, personlig fremmøde af de gamle og svage mænd etc., oplysningerne noteredes i rullen.

Den letteste, men mest usikre måde til at opnå fritagelse var, om skæbnen viste sig én gunstig ved de lodtrækninger, der fandt sted på sessionen. Efter forordningen af 20. juni 1788 § 23 kunne man trække frilod, dvs. overhovedet fritages for aktiv tjeneste, et system, der dog ændredes ved loven af 12. februar 1849 § 23, hvorefter alle trak numre, men kun de laveste numre blev udskrevet. Frilod og lodtrækningsnumre vil altid være opgivet i rullen.

Endelig vil den værnepligtiges straffe - også straffe, der ikke havde relation til vedkommendes stilling som værnepligtig - være optaget i rullen, således som det blev fastslået ved justitsministeriets cirkulære af 1. august 1849. Efter 1849 slettedes de straffede ikke af rullen (17), medens der tidligere synes at have været nogen vaklen. Således bestemte plakat af 3. november 1814, at de, der var straffede med tugt-, rasp- og forbedringshusstraf, ikke var uværdige til krigstjeneste, medens kancellicirkulære af 15. juni 1822 bestemte, at de, der var straffede med fæstnings-, tugt- og rasphusarbejde, skulle slettes af rullerne, derimod ikke de, der var straffede med forbedringshusarbejde.

VIII. Rulleføringen. Som allerede bemærket kom rulleføringen først i faste og vedvarende rammer ved kancellicirkulære af 18. april 1795. Systemet viste sig så bestandigt, at det i princippet varede ved hele den behandlede periode ud.

Det er under afsnit VI om lægdsrullen nævnt, at der kun hvert tredje år udarbejdedes egentlige lægdsruller, medens der det første og andet år førtes til- og afgangslister. Af disse tre vil det være naturligst at indlede med tilgangslisten.

Ved optagelse i rullen eller tilflytning til lægdet indførtes den værnepligtige i tilgangslisten for det pågældende år og forsynedes her med en nummerbetegnelse, der bestod dels af et litra, et bogstav, dels af et løbenummer. Hvad angår litraet fastsattes dette af generalkrigskommissæren og var fælles for alle tilgange landet over i det pågældende år. Således fik alle tilgange i året

1810 bogstavbetegnelsen G, i 1811 bogstavbetegnelsen H osv. (om de årlige bogstavbetegnelser, se bilaget). M.h.t. nummereringen fortsatte denne den fortløbende nummerrække fra sidste lægdsrulle eller tilgangsliste, idet tilgangslisten naturligt betragtedes som en fortsættelse af den egentlige lægdsrulle. Sluttede sidste lægdsrulle for det pågældende lægd med nr. 115, fik første tilgang i næste års tilgangsliste løbenummeret 116. I forbindelse med at lægdsrullerne mistede deres betydning bestemtes det ved justitsministeriets cirkulære af 31. december 1861, at den årlige tilgang skulle begynde med nr. 1.

På lignende måde som ovenfor skitseret, indførtes andet og tredje års tilgange, der fik bogstavbetegnelserne H og J med nummerering i fortsættelse af tilgangslisten G.

Det tredje år - samme år som tilgangslisten var mærket J - udarbejdedes en ny lægdsrulle på grundlag af den gamle rulle og de tre års tilgange med udelukkelse af de værnepligtige, der på en eller anden måde var slettet af lægdets rulle. Det tredje års lægdsrulle var således en status over lægdets hele værnepligtige mandskab.

Men dette indebar, at de værnepligtige måtte have et nyt nummer i denne nye lægdsrulle. Man vil derfor i lægdsrullerne finde rubrikker både til den værnepligtiges gamle nummer og til hans nye. En værnepligtig, der var blevet optaget i rullen 1810 under nummeret G 116, fik i lægdsrullen 1812 f.eks. nyt nummer 99 - denne gang uden litra, da det kun var tilgangsnumrene, der også bestod af litra. I lægdsrullen for 1815 vil vedkommende være at finde under gammelt nummer 99 med angivelse af hans nye nummer, f.eks. 81, i 1818 under gammelt nummer 81 med angivelse af nyt nummer, f.eks. 67 etc.

Over afgangene førtes årligt særlige afgangslister, hvori de værnepligtige selvsagt figurerede under den nummerbetegnelse, de havde i sidste lægdsrulle eller tilgangsliste.

Som allerede bemærket i afsnit VI om lægdsrullen forsvandt den egentlige lægdsrulle i sidste halvdel af det nittende århundrede, og kun af- og tilgangslisterne blev tilbage. Det må dog bemærkes, at man på krigskommissær- og udskrivningschefniveau ikke førte særlige afgangslister, men noterede afgangene i de pågældende lægdsruller og tilgangslistes.

Rullerne fandtes principielt i samme form på alle fire stadi-

er af lægdsadministrationen. Her skal kort skitseres de veje, som de relevante oplysninger fulgte fra lægdsmand til general-krigskommissær eller ministerium.

Forordningen af 20. juni 1788 § 11 pålagde lægdsmanden at føre ruller over sit lægds mandskab, men generalkrigskommissærens tillid til lægdsmandenes skrivekundskaber var ikke stor (18), og man finder derfor, at lægdsmanden de første mange år ikke afgav skriftlige arbejder til administrationen. Hvad der skete her, skete under nøje kontrol af og i nært samarbejde med lægdsforstanderen.

Det var derfor lægdsforstanderen, der på grundlag af sin egen og lægdsmandens ruller én gang årligt indsendte til- og afgangslister i to eksemplarer til krigskommissæren (19), bilagt de lister over fødte og døde, der var udfærdiget af præsterne. Disse udskrifter af ministerialbøgerne fandt deres endelige form ved cancellicirkulære af 8. oktober 1796 (20). Efter at have foretaget revisionen tilbagesendte krigskommissæren det ene eksemplar af lægdsforstanderens til- og afgangslister (21).

På grundlag af de indsendte lister fra alle lægder i distriktet udarbejdede krigskommissæren en tilgangsliste for hvert amt (22), hvoraf en genpart blev indsendt til generalkrigskommissæren (23) sammen med det andet eksemplar af lægdsforstandernes til- og afgangslister med bilag (24). På generalkrigskommissærplan foretoges en yderligere revision.

De år, hvor der blev udarbejdet lægdsruller, indsendte lægdsforstanderne kun ét eksemplar af til- og afgangslisterne foruden genpart af lægdsrullen (25).

Som det ses af det foregående, vandrede rullerne én gang årligt fra nederste til øverste trin af udskrivningsadministrationen, dvs. de fandtes på hvert trin i mindst et eksemplar. Vælger man tilgangslisten, fandtes den i ét eksemplar hos lægdsmanden, et kladder-eksemplar hos lægdsforstanderen, der sendte to genparter videre til krigskommissæren. Denne udarbejdede den amtsvise tilgangsliste (ét eksemplar) og sendte én genpart til amtmanden og en anden til generalkrigskommissæren. Det vil sige, at den selvsamme liste forelå i mindst syv eksemplarer.

I forbindelse med værnepligtsloven af 2. marts 1861 skete der den ændring, at lægdsforstanderen i stedet for at indsende til-

gangsliste årligt nu skulle indsende en tilgangsliste hver måned, bilagt de flyttebeviser, han havde modtaget i månedens løb (26). Udskrivningscheferne havde herved fået et bedre indseende med administrationen, men i princippet var der intet ændret.

En væsentligere forandring skete efter værnepligtsloven af 6. marts 1869, idet der ikke længere oversendtes tilgangslister. Disse blev afløst af de to komponenter, hvoraf tilgangen bestod, de nyoptagne og de tilflyttede (27). Én gang årligt sendtes en fortegnelse over de nyoptagne fra lægdsmand og lægdsforstander til udskrivningschef, medens meddelelser om tilflyttede vandrede fra lægdsmand til udskrivningschef, der på grundlag af dette materiale årligt udarbejdede en tilgangsliste, hvoraf der som tidligere indsendtes en afskrift til ministeriet. Samtidig indsendtes det andet eksemplar af lægdsforstandernes årlige afgangsliste, bilagt præsternes lister over døde (28).

IX. Flytninger. Skønt forordningen af 20. juni 1788 havde ophævet bøndernes pligt til at forblive ved det gods, hvor de var fødte, fik det værnepligtige mandskab dog ikke tilladelse til at tage ophold, hvor i kongeriget det lystede. Men mulighederne for flytning var blevet flere, og tilladelsen var ikke længere afhængig af godsejeren, men udelukkende af de hensyn, som var nødvendige for udskrivningsvæsenets kontrol med de værnepligtige. Der sondredes her mellem at tage ophold andetsteds i amtet og at rejse til et andet amt.

I det første tilfælde skulle den flyttende henvende sig til lægdsmanden på det sted, hvortil han ønskede at flytte (29). Denne lægdsmand udstedte et bevis for, at vedkommende havde taget tjeneste i hans lægd, og dette bevis overgav den flyttende da til lægdsmanden i sit gamle lægd. Herfra blev beviset videregivet til lægdsforstanderen, der havde pligt til at udstede en følgeseddel. Samtidig blev den flyttendes afgang noteret i lægdsmandens og lægdsforstanderens ruller. Med følgesedlen begav den flyttende sig påny til lægdsmanden på sin nye bopæl, og den flyttendes tilgang noteredes. På strøgodsene udstedtes følgesedlen af lægdsmanden med præstens attestations.

Dette indviklede system ændredes ved forordningen af 22. marts 1793, der i § 2-3 foreskrev følgende fremgangsmåde: Den flyttende henvendte sig til lægdsmanden på sin bopæl og anmodede

om følgeseddel til sit fremtidige lægd. Følgesedlen overbragte den flyttende til lægdsmanden på sin nye bopæl, og denne gav følgesedlen en påtegning om, at den flyttende var tilført hans rulle. Derefter returneredes følgesedlen til den lægdsmand, der havde udstedt den. Lægdsmanden noterede afgang og opbevarede følgesedlen som bilag. Kontrollen i dette system var således, om følgesedlen nåede tilbage til udstederen.

Ved justitsministeriets cirkulære af 2. juli 1869 blev kredsen af involverede udstrakt, men samtidig nåede flyttebeviset ikke cirklen rundt: Lægdsmanden udstedte et flyttebevis til den værnepligtige, der afleverede den til lægdsmanden på sin nye bopæl. Denne lægdsmand lod beviset gå videre til sin lægdsforstander, der videresendte det til udskrivningschefen. Her forblev det, men udskrivningschefen gav meddelelse om flyttebevisets ankomst til lægdsforstanderen for det fraflyttede lægd. Denne havde i mellemtiden modtaget meddelelse fra lægdsmanden om, at han havde udstedt flyttebeviset. Det varede ca. halvanden måned, inden ringen var sluttet.

Hvad angår flytninger uden for amtet eller kredsen, var en varig bortflytning fra lægdet efter forordningen af 20. juni 1788 ikke mulig. Det hedder i forordningens § 6: "Mandskabet bør, saa længe det staaer enten i Reserve Rullen eller i virkeligt Nummer, forblive i det Amt, hvorunder de hører." Men der kunne gives tilladelse til midlertidigt at rejse andetsteds hen. Denne tilladelse, amtspas, udstedtes af amtmanden, men kun mod kaution, dvs. at en mand i lægdet indestod for, at den flyttende ville indfinde sig på rette tid og sted (30).

Ved forordningen af 15. februar 1808 § 17-18 gaves der det mandskab, som ikke tilhørte den stående hær, tilladelse til at flytte uden for amtet. Tilladelsen blev givet af krigskommissæren, der udstedte vedkommende et flyttepas (31). At tage varigt ophold uden for amtet betegnedes som omveksling.

Ved plakat af 18. marts 1819 § 2-3 åbnedes der også for reserver af linjen mulighed for omveksling. Den, der ønskede at omveksles, skulle være i besiddelse af et amtspas, der afleveredes til lægdsforstanderen på den nye bopæl. Denne videresendte amtspasset til sin krigskommissær, der igen viderebragte det til krigskommissæren for det fraflyttede amt. Herfra tilbagesendtes passet til den amtmand, som havde udstedt det.

Ved forordningen af 10. maj 1843 § 1-3 indførtes for alle undtagen reserver af linjen et flyttebevis. Dette udstedtes af lægdsforstanderen for det lægd, som fraflyttedes. Den værnepligtige bragte flyttebeviset til lægdsmanden på sin nye bopæl, og ad de sædvanlige kanaler nåede det tilbage til krigskommissæren på det fraflyttede sted. Det vil sige nogenlunde samme system, som indførtes for flytninger inden for kredsen fra 1869. For reserver af linjen krævedes der dog stadig amtpas med kaution (32), hvilket først ophævedes ved loven af 12. februar 1849 § 35, hvorefter også disse reserver kunne flytte med flyttebevis.

Hvad angår rejser til udlandet - en mulighed, der ikke synes forudset i forordningen af 20. juni 1788 - måtte den værnepligtige indtil 1843 ansøge om kgl. bevilling. Ved forordningen af 10. maj 1843 lettedes disse bestemmelser noget, idet det bestemtes, at bl.a. værnepligtige, der var overført til forstærkningen, kunne rejse udenlands på et pas, udstedt af amtmanden, medens mandskab af linjen skulle have "Vor allerhøjeste Tilladelse" (33).

Med værnepligtsloven af 12. februar 1849 § 36 bortfaldt kravet om pas for alt mandskab, der ikke tilhørte den stående hær, medens dette sidste efter lovens § 38 skulle ansøge krigsministeriet om tilladelse til udrejse. Senere skelnedes mellem det mandskab, der var behandlet ved sessionen, og det mandskab, der tilhørte linjen, idet det første skulle ansøge justitsministeriet, det sidste krigsministeriet (34). De senere værnepligtslove af 1869 og 1912 ændrede intet væsentligt ved disse forhold.

Flåden.

X. Søindrulleringen i almindelighed. Til forskel fra hæren var flådens mandskab allerede i det 18. århundrede i betydelig grad nationalt, dvs. dansk-norsk-tysk., idet det rekrutteredes blandt monarkiets søfarende befolkning uanset bopæl og til en vis grad stand. Det ville have været nærliggende også til flåden at anvende det system, der ved forordningen af 20. juni 1788 var udarbejdet for hærens vedkommende. Men da værnepligten ikke var fælles for de to værnformer - til hæren var kun bondesønner værnepligtige, til flåden foruden bondesønner langs kysterne også søfolk og fiskere i

købstæderne - lod dette sig ikke let gøre. Man valgte derfor at bibeholde det gamle indrulleringssystem for købstædernes vedkommende, medens landdistrikterne også i henseende til udskrivningen til flåden kom til at sortere under udskrivningsadministrationen af 1788. Dette skete ved forordningen af 8. januar 1802, der skal tages som udgangspunkt for denne fremstilling. Forordningen af 1802 var i store træk gældende indtil udskrivningen til flåden reorganiseredes ved værnepligtsloven af 2. marts 1861, der ophævede - med en enkelt undtagelse - al særadministration for udskrivningen af søværnepligtige.

Skønt søindrulleringen for købstædernes vedkommende ikke bygger på den lægdsordning, der er denne fremstillings emne, vil der dog i det følgende af hensyn til helhedsbilledet blive forsøgt en skitse også af denne institution.

XI. Sølægdet. Da lægdet var fælles for udskrivningen til hær og flåde, henvises til, hvad der oven for er anført under afsnittene I og II (35).

Disse lægder, der var overtaget fra landmilitserne, krydsedes af de gamle sølimitdistrikter, som fra begyndelsen af det 18. århundrede lå som en bræmme langs alle landets kyster, og hvorfra udskrivningen til flåden også i fremtiden skulle foregå, jvf. afsnit XIII. Ordet sølimit kommer fra latin: limes - grænse, og anvendtes som betegnelse både for de til havet grænsende områder og for de personer, der var bosatte i disse områder.

Sølimiten var således blot den underafdeling af lægdet, hvorfra mandskabet til flåden skulle udskrives. Administrationens problem var det da at fastslå sølimiternes udstrækning. Forordningen af 8. januar 1802 forudså i sin indledning en udvidelse af disse områder, og ved en plakat af samme dato bestemtes, hvorledes ekstrasesioner over hele landet skulle fastslå de steder, der i de enkelte lægder skulle høre under limiten. Dette voldte adskillige kvaler, men resultatet af ekstrasesionernes arbejde ses af de beboerruller, der indførtes ved kancellicirkulære af 14. december 1805, og som nøje optegner de lokaliteter i lægdet, hvorfra der skulle udskrives søværnepligtige, jvf. afsnit XV.

Selv efter indførelsen af den almindelige værnepligt ved loven af 12. februar 1849 bibeholdtes sølimitdistrikterne, ikke fordi man fandt ordningen nyttig, men fordi tiden i 1849 var for knap til

også at reorganisere hele søindrulleringen. Dette skete ved værnepligtsloven af 2. marts 1861, der ophævede sølimitdistrikterne, hvorefter bopæl og delvis stand udelukkedes som kriterium for udskrivning, jvf. afsnit XIII.

XII. Søindrulleringens embedsmænd. Som ovenfor nævnt forudså forordningen af 8. januar 1802 to forskellige systemer til administration af udskrivningen af søværnepligtige, et for sølimitdistrikterne, et for købstæderne.

For sølimitdistrikternes vedkommende anvendtes det system, der var indført ved forordningen af 20. juni 1788 for landmilitens vedkommende, nemlig en lægdsmand i hvert lægd (36), en lægdsforstander for et eller flere lægder (37), over disse en krigskommissær, der nu også fik titel af søkrigskommissær (38), og øverst generalkrigskommissæren (39). Se iøvrigt afsnit III.

Hvad købstæderne angik, var indrettet et parallelt system, bestående af købstædernes magistrater, indrulleringschefer og øverst admiralitets- og kommissariatskollegiet indtil 1803, siden generalkrigskommissæren.

Købstædernes magistrater. De funktioner, der for sølimiternes vedkommende udførtes af lægds mænd og lægdsforstandere, påhvilede for købstædernes vedkommende disses magistrater (40). Ved lov af 23. marts 1851 § 5 overgik dette arbejde overalt til byfogederne, der jo allerede fra 1843 var lægds mænd og lægdsforstandere m.h.t. udskrivningen til hæren.

Indrulleringschefer. Landet var inddelt i fem indrulleringsdistrikter, ét for Sjælland, incl. København, ét for Møen og Lolland-Falster, ét for Fyn-Langeland og to for Jylland (Vest- og Østjylland). Fra 1828 var der dog kun ét distrikt i Jylland. Cheferne svarede til land- og søkrigskommissærer (41). Ved lov af 23. marts 1851 § 2 ophævedes indrulleringsdistrikterne, stillingerne som indrulleringschefer nedlagdes, og deres forretninger overførtes til udskrivningscheferne.

Admiralitets- og kommissariatskollegiet (indtil 1803), generalkrigskommissæren. Svarende til generalkrigskommissæren stod øverst i denne administration admiralitets- og kommissariatskollegiet (42). Dette ændredes allerede året efter ved admiralitets- og kommissariatskollegiets promemoria af 26. maj 1803, hvorved generalkrigskommissæren også fik overdraget tilsynet med denne del af

søindrulleringen. Medens generalkrigskommissæren i henseende til udskrivningen til hæren var underlagt danske kancelli, var han i henseende til flåden underlagt admiralitets- og kommissariatskollegiet.

Mønstringsembedsmændene. Et særligt problem for søindrulleringen var søfolkenes udøvelse af deres naturlige erhverv, der bragte dem bort fra den mere nærtgående kontrol, der kunne udøves på landjorden. Hvervet at føre kontrol med de søfarendes forhyringer med handelsflådens skibe pålagdes ved forordningen af 8. januar 1802 § 57 krigskommissærer, indrulleringschefer, dertil udnævnte søofficerer eller stedets tolder, alt efter hvilke af disse personer, der var bosiddende i den havn, hvorfra den søfarende tog hyre. Ved loven af 23. marts 1851 § 3 overgik dette hverv til udskrivningscheferne (i København til en bestemt embedsmand, senere kaldet mønstringsbestyreren) og tolderne.

XIII. Hvem blev optaget i sørullen? I forordningen af 8. januar 1802 § 1 hedder det bl.a.: "Alle de, som boe i Kiøbstæder, eller paa Kiøbstæds Grund, og ernære sig af Lodsvæsen, eller ved at fare med Skibe, Pramme, Jagter, Baade og andre Fartøier, af hvad Navn nævnes kan, samt de, der benytte sig af Fiskerie, skulle tillige med deres Sønner fremdeles indføres i Søe-Rollerne". Og i § 2 hedder det: "Ligeledes skal alt Mandskab af de Distrikter paa Landet, som nu ere, eller herefter maatte vorde henlagte til Søe-Limiter, indføres i Søe-Rollerne".

Som det ses, var der to kriterier for optagelse i sørullen, dels krævedes værnepligt af et befolkningsselement med særlige kvalifikationer uanset bopæl og standsmæssige tilhørsforhold, dels igen af bønderne.

Forordningens § 20 opstillede fire klasser af søværnepligtige: helbefarne, halvbefarne, søvante og usøvante. Til hvilken klasse den værnepligtige skulle høre bestemtes af sessionen (43). M.h.t. de usøvante - beboere fra sølimitdistrikterne, der ikke ernærede sig af søen - bestemte forordningens § 9, at de skulle udskrives til soldater, hvis de var egnede. Udskreves de ikke, blev de stående i sørullen. De usøvantes stilling mindede i flere henseender om de landværnepligtiges (44), således at hvad der i det følgende anføres om søværnepligtige i første række gælder dem, der virkelig aftjente deres værnepligt ved søværnet.

Værnepligtsloven af 12. februar 1849 foretog væsentlige ændringer i disse forhold, idet lovens § 45 udelukkede de søværnepligtige i købstæderne og kun de søværnepligtige fra landdistrikterne umiddelbart indførtes i sørullen. Dog åbnede lovens § 43 mulighed for at blive overført fra landrulle til sørulle, hvilket i høj grad synes at være sket.

Værnepligtsloven af 2. marts 1861 ændrede hele denne indretning. Ifl. loven skulle alle værnepligtige nu - uanset erhverv - indføres i lægdsrullen, og først derfra kunne de overføres til sørullen (45). Betingelsen for overførelse til sørullen var, at de værnepligtige havde opnået karakter af i det mindste halvbefaren, dvs. at han i 18 måneder havde sejlet som sømand og i denne tid gjort to togter, enten øst for en linje Kalmar-Rügenwalde eller vest for en linje Kap Lindenæs- Texelen (46). De følgende værnepligtslove ændrede intet ved dette forhold.

XIV. Hvorlænge stod den værnepligtige i sørullen? Som det yderligere vil fremgå af afsnit XV om sørullen, stod de søværnepligtige indtil loven af 12. februar 1849 i sørullen hele livet. Efter 1849 fandt optagelse i rullen stadig sted efter samme regler som for hærens vedkommende (47), medens de søværnepligtige først slettedes af rullen med det 50. år (48). Med værnepligtsloven af 2. marts 1861 bortfaldt også de særlige regler for slettelse af sørullen, idet § 37 bestemte, at alt befarent mandskab skulle udgå af rullen med 38-års alderen. Efter loven af 8. juni 1912 slettedes også de søværnepligtige ved 36-års alderen (49).

XV. Sørullen. De ruller, der efter forordningen af 8. januar 1802 § 39 ff befaledes udført af udskrivningsadministrationen, deltes ved admiralitets- og kommissariatskollegiets promemoria af 28. juni 1802 i en hovedrulle for mandskabet fra 16 år og opefter, og en ungdomsrulle for mandskabet mellem dets 1. og 16. år. Dette ændredes - og denne ændring blev vedvarende - ved kgl. resolution af 3. juni 1803, der bestemte, at der skulle føres tre slags ruller:

1. Ungdomsrulle, der omfattede de søværnepligtige mellem 0 og 16 år. Forkortet til U.
2. Hovedrulle, der omfattede alle mellem 16 og 50 år. Forkortet H.
3. Ekstrarulle, der omfattede alle over 50 år, samt de, der var kendt utjenstedygtige. Forkortet E (50).

Værnepligtsloven af 12. februar 1849 ændrede heri blot tidsgrænserne, idet ungdomsrullen kun skulle indeholde mandskabet mellem konfirmationen og det 17. år, hovedrullen mandskabet mellem 18 og 38 år og ekstrarullen mandskabet mellem 38 og 50 år. Efter 1849 førtes de tre ruller dog i en rulle.

Den følgende værnepligtslov af 2. marts 1861 bestemte, at alle - uanset erhverv - skulle indskrives i lægdsrullen og først derfra overføres til en sørulle, hvis de opfyldte de under afsnit XIII anførte betingelser. Sørullen efter 1861 er således blot en afledt rulle.

Udover disse ruller over det værnepligtige mandskab indførtes ved kancellicirkulære af 14. december 1805 ruller over beboerne af de lokaliteter, der henregnedes til sølimitdistrikterne, beboerruller. Hvert hus fik i denne rulle et nummer, som det vedblev at have hele perioden igennem. Disse ruller synes kun at være omskrevet én gang, nemlig omkring 1825 - måske i forbindelse med kancellicirkulære af 23. maj 1826. Ved justitsministeriets cirkulære af 11. december 1851 ændredes rullerne til kun at give oplysninger om selve stederne, men ikke om beboerne, som havde været den oprindelige begrundelse. Deres førelse synes først bortfaldet med nedlæggelsen af sølimitdistrikterne ved loven af 2. marts 1861.

XVI. Hvilke oplysninger giver sørullen? Foruden oplysninger af generel karakter, navn, fødested, alder o.l., samt oplysninger om grunde til fritagelse for udskrivning, f.eks. GMS GbES, skavanker etc., som er omtalt under afsnit VII, indeholder sørullerne især indtil deres ændring ved justitsministeriets cirkulære af 31. december 1861 en række oplysninger af både civil og militær karakter.

I rullen anførtes således nummeret på det søpatent, der skulle udstedes til enhver indrullet efter forordningen af 8. januar 1802 § 58. I en anden rubrik angaves den søværnepligtiges huslige stilling, dvs. om han var gift, og hvormange børn han havde. En tredje rubrik oplyste vedkommendes erhverv, idet det for sølimitternes vedkommende blev noteret, om de ernærede sig ved fiskeri eller landbrug, i hvilket tilfælde brugets størrelse angaves i hartkorn. For købstadsrullernes vedkommende oplystes, om den værnepligtige ernærede sig ved søfart eller fiskeri.

M.h.t. søfarten gaves oplysninger både om den værnepligtiges togter med de kgl. skibe og med handelsflådens. I første tilfælde an-

gaves skibets navn og tidspunktet for togtet. I andet tilfælde noteredes hvorfra og hvornår den pågældende havde taget hyre, skibet eller skipperens navn, og hvorhen skibet skulle sejle, f.eks.: Fra Altona 1843 25/3 med C. Schmidt til Montevideo som matros. Afmønstringer registreredes på tilsvarende måde.

Oplysningerne i ungdomsrulle og ekstrarulle var mere sparsomme. I ungdomsrullen var angivet faderens nummer i hovedrullen, samt tidspunktet for den værnepligtiges overførelse til hovedrullen. Ekstrarullen angav bl.a. grunden til, at vedkommende var overført fra hovedrullen.

Da rullerne ændredes ved justitsministeriets cirkulære af 31. december 1861, bortfaldt oplysningerne om erhverv og huslig stilling. Oplysningerne om togter på kgl. skibe indskrænktes til tidspunktet for indkaldelse og hjemsendelse. Rubrikkerne for ud- og afmønstring bibeholdtes, men angivelserne bliver mod periodens slutning mere og mere sporadiske. Da patenterne efter loven af 2. marts 1861 bortfaldt og erstattedes med søfartsbøger (51), indførtes i stedet for patentnummer et befarenhedsnummer, der anførtes både i rullen og i søfartsbogen (52). Befarenhedsnummeret var vedvarende for hele den værnepligtiges tjenestetid.

Endelig angaves, fra hvilken lægdsrulle den værnepligtige var overført.

Disse oplysninger åbner veje ind til andre arkiver. Det gælder angivelser af togter med krigsmarinens skibe og indkaldelse til flåden, der sammen med patentnummer og befarenhedsnummer føres over i søetatens og marinens arkiver. Og det gælder opgivelser om farter med handelsmarinens skibe, der føres over i mønstringsvæsenets arkiver, som yderligere skal blive omtalt under afsnit XVIII.

Hvad der ovenfor er anført om sørullernes indhold, gælder i første række krigskommissærernes/udskrivningschefernes arkiver og generalkrigskommissærens/justitsministeriets ruller, idet lægdsforstandernes og (formentlig også) lægdsmandenes ruller førtes som for hærens vedkommende.

XVII. Rulleføringen. Da administrationen af de søværnepligtige delvis var sammenfaldende med administrationen af de landværnepligtige, kopierede forordningen af 8. januar 1802 § 43-50 da også den praksis, som var udviklet siden forordningen af 20. juni 1788. Der henvises derfor for dette punkts vedkommende til afsnit VIII.

M.h.t. ruller over beboerne af sølimitdistrikterne bestemte kancellicirkulære af 14. december 1805 deres udseende og føring. Lægdsforstanderne skulle inden sessionen 1806 udarbejde beboerruller over deres sølægder. På grundlag heraf udarbejdede krigskommissæren en beboerrulle over hele distriktet, hvorefter en genpart indsendtes til generalkrigskommissæren. Meddelelser om af- og tilgange indsendtes fra lægdsforstanderne samtidig med de almindelige lægdsrullers af- og tilgangslistes.

XVIII. Flytninger. Det lå i sagens natur, at de søfarende måtte have langt større bevægelsesfrihed end de landværnepligtige. Der må her skelnes mellem de bopælsændringer, som var begrundet med varig bortflytning, og dem, der var betinget af vedkommendes udøvelse af erhverv, dvs. farter med handelsflådens skibe.

Den væsentligste forskel mellem land- og søværnepligtige er i første tilfælde, at de søværnepligtige allerede fra forordningen af 8. januar 1802 varigt kunne tage ophold andetsteds i landet, dvs. foretage omveksling, således som det også blev muligt for de landværnepligtige af den stående hær efter plakaten af 18. marts 1819. Og omvekslingerne var ikke betinget af amtspas med kautions. Ønskede den værnepligtige at rejse til et andet amt i distriktet eller til et andet distrikt skulle han efter forordningen af 8. januar 1802 forskafe sig et flyttepas fra vedkommende indrulleringschef eller krigskommissær. Passet forevist på det tilflyttede sted, hvorfra der som kontrol gaves meddelelse til udstederen (53).

Ved forordningerne af 10. maj 1843 og 22. marts 1845 henholdsvis for hærens og flådens vedkommende paralleliseredes flytningsbestemmelserne for de to værn.

Et særligt problem var søfolkenes forhyringer med handelsflådens skibe. Den kontrol, som udskrivningsvæsenet selvsagt måtte føre også på dette punkt, sammenbandedes til en vis grad med bestemmelser om sønæring, idet plakaten af 8. januar 1802 § 4 bestemte, at kun de, der var indført i sørullen, var berettiget til at "ernære sig af vidtløftigt Fiskerie, samt ved at fare med Skibe, Jagter, Pramme, Færger og Baade". Først med ændringerne i udskrivningen for søværnets vedkommende i 1861 udskiltes sønæringsbestemmelserne i en særlig lov af 19. februar 1861, hvis første paragraf gav fri tilladelse for alle til at ernære sig ved fiskeri og sø-

fart. Men de embedsmænd, der forestod udmønstringen, vedblev også efter dette tidspunkt at have opsyn med mønstringens to aspekter - kontrollen med de værnepligtige og kontrollen med de søfarendes forhold til og på skibene.

I forordningen af 8. januar 1802 § 57 bestemtes, at enhver skibsfører som betingelse for skibets toldklarering skulle udfærdige to lister over skibets mandskab. Disse lister forelagdes den embedsmand, der forestod udmønstringen, og hvis pligt det var at kontrollere listernes rigtighed. Listerne attesteredes, og mønstringseembedsmanden tilbagegav skipperen det ene eksemplar, medens han selv beholdt det andet. Et vedvarende skema til disse skibsbemandingslister udfærdigedes i forbindelse med forordningen af 19. juni 1807, der ikke ændredes væsentligt ved indenrigsministeriets bekendtgørelse af 16. juni 1871.

Ved cirkulære af 4. september 1802 og promemoria af 9. september s.å. bestemtes, at mønstringseembedsmænd, der ikke samtidig var indrulleringschefer eller krigskommissærer, hver måned til deres respektive indrulleringschefer og krigskommissærer skulle indsende en liste over dem, der i månedens løb var ud- eller afmønstret gennem dem. De originale skibsbemandingslister blev derimod liggende hos de pågældende mønstringseembedsmænd.

Bestemmelser af lignende karakter gentoges f.eks. i loven om mønstringer af 26. februar 1872 § 6 og i justitsministeriets instruks, bekendtgjort den 20. marts 1872, § 25.

M.h.t. rejser til udlande - og det ville i de fleste tilfælde sige forhyringer med fremmede nationers skibe - bestemte forordningen af 8. januar 1802 § 6, at der ikke skulle være noget til hinder for, at en sømand tog hyre på et fremmed skib; han skulle dog stille en mand som kautionist. Rejsepasset udstedtes af indrulleringschef eller krigskommissær. Ved kgl. resolution af 21. juli 1820 gaves der tilladelse til, at admiralitetet kunne give rejsepas på indtil 2 år - uden kaution; og efter plakat af 5. marts 1842 skulle den søindrullerede blot søge indrulleringschef eller krigskommissær for at opnå en lignende tilladelse. Værnepligtsloven af 12. februar 1849 § 57 gav almindelig rejsefrihed for de søindrullerede - dog skulle flytningen meldes til krigskommissær eller indrulleringschef. Og med loven af 2. marts 1861 § 43 indførtes ensartede regler for hær og flåde.

XIX. Arkiverne. Endelig skal forsøges givet en grov oversigt over, hvor rullerne m.v. fra de ovenfor omtalte embedsmænd og institutioner nu befinder sig.

Lægdsmandsarkiver. Lægdsmandenes arkiver er i almindelighed gået tabt eller kasseret. Ved inderigsministeriets skrivelse af 20. februar 1964 er der givet generel kassationstilladelse for lægdsmandenes ruller. Dog er lægdsmandsarkivet for Tilkøb for årene ca. 1866-1956 afleveret til Landsarkivet for Sjælland som prøve.

Lægdsforstanderarkiver. Idet der iøvrigt kan henvises til afsnit III og XII, skal noteres, at lægdsforstanderarkiver kan findes i godsarkiver, i amtstuearkiver og i retsbetjentarkiver i landsarkiverne. I ovennævnte skrivelse fra indenrigsministeriet er der givet generel kassationstilladelse for lægdsforstanderernes ruller, forsåvidt angår ruller fra landdistrikterne, medens købstadsrullerne bevares. Det skal bemærkes, at der ikke synes bevaret ruller i rådstuearkiverne.

Krigskommissær-/udskrivningschefsarkiver samt indrulleringschefsarkiver. Land- og søkrigskommissærernes og de senere udskrivningschefs arkiver ligger i landsarkiverne. Indrulleringschefernes arkiver synes at være gået tabt, idet der dog i søetatens arkiv i rigsarkivet findes rester af arkivet efter chefen for sjællandske distrikt.

Generalkrigskommissærens/justitsministeriets arkiver. Findes i rigsarkivet og er de bedst bevarede.

Amtsarkiverne. Findes i landsarkiverne, men for Sjællands område er meget lidt bevaret.

Mønstringseembedsmændenes arkiver. Mønstringseembedsmændene har for en stor del været toldere, men for det sjællandske område har ingen toldstationer afleveret deres bemandingslister. For Københavns vedkommende findes der dog skibsbemandingslister for tiden indtil 1828 i arkivet efter indrulleringschefen for sjællandske distrikt i søetatens arkiv i rigsarkivet. For tiden efter 1869 har mønstringsbestyreren for København afleveret sit arkiv til Landsarkivet for Sjælland.

Denne redegørelse har forsøgt at kaste lys over udskrivningsvæsenets administration, lægdsrullernes indhold og forretningsgangen i forbindelse med deres førelse. Det ville have været af interesse at vide, i hvor høj grad udskrivningsvæsenets kontrolsystem har været effektivt, og om lægdsrullerne og de rigoristiske bestemmelser under enevælden tjente andre formål end de rent udskrivningsmæssige. Endelig ville det være nærliggende at stille lægdsrullerne i relation til andre former for kontrolapparater, for dermed at kunne danne et helhedsbillede af omfanget af den personlige frihed, hvis styrkelse netop var formålet med forordningen af 20. juni 1788.

Oversigt over lægdsrullernes bogstavbetegnelser.

A	1793	1803	1815	1826	1851	1877	1903
B	1794	1804	1816	1827	1852	1878	1904
C	1795	1805	1817	1828	1853	1879	1905
D	1796	1806 ⁽⁵⁵⁾	1818	1829	1854	1880	1906
E	1797	1808 ⁽⁵⁶⁾	1819	1830	1855	1881	1907
F	1798	1809	1820	1831	1856	1882	1908
G	1799	1810	1821	1832	1857	1883	1909
H	1800	1811	1822	1833	1858	1884	1910
J	1801	1812	1823	1834	1859	1885	1911
K	1802 ⁽⁵⁴⁾	1813	1824	1835	1860	1886	1912
L	1803	1814	1825	1836	1861	1887	1913
M				1837	1862	1888	1914
N				1838	1863	1889	
O				1839	1864	1890	
P				1840	1865	1891	
Q				1841	1866	1892	
R				1842 ⁽⁵⁷⁾	1867	1893	
S				1842	1868	1894	
T				1843	1869	1895	
U				1844	1870	1896	
V				1845	1871	1897	
X				1846	1872	1898	
Y				1847	1873	1899	
Z				1848	1874	1900	
Æ				1849	1875	1901	
Ø				1850	1876	1902	

Litteratur.

Foruden de almindelige lov- og reskriptsamlinger, Collegial-, Departements- og Ministerialtidende er benyttet følgende litteratur:

Henrik Stoltenberg Blom: Om Landmilicevæsenet og Søndrulleringen i Danmark. København 1835.

C.A.S. Dalberg: Hærens Udvikling og nuværende Ordning (trykt i V. Falbe-Hansen og Will. Scharling: Danmarks Statistik. Bd. V. København 1881, s. 157-203).

O. Hillestrøm: Fremstilling af Lovgivningens Bestemmelser om Værnepligt og Udskrivningsvæsen. København 1876.

O. Hillestrøm: Fremstilling af Lovgivningens Bestemmelser om Værnepligt og Udskrivningsvæsen. 2.den forbedrede og forøgede udgave. København 1879.

O. Hillestrøm: Om Værnepligten og Udskrivningsvæsenet efter dansk Ret. København 1884.

O. Hillestrøm: Om Værnepligten og Udskrivningsvæsenet efter dansk Ret. København 1907.

Holger Hjelholt: Lægdsrullerne og deres Betydning for slægts-historisk Forskning (trykt i Fortid og Nutid. Bd. 11. København 1935-36, s. 1-24).

H.F. Kiær: Marinens arkiv i rigsarkivet som personalhistorisk kilde (trykt i Personalhistorisk Tidsskrift 80. årg. 1960 (14. række 2. bd.). København 1960, s. 165-71).

H.F.Kiær: Flådens mandskab (trykt i R. Steen Steensen, G. Honnens de Lichtenberg og M. Friis Møller (red.): Flåden gennem 450 år. København 1961, s. 249-69).

R. Th. Oppermann: Den danske Rets Bestemmelser om Værnepligten og Udskrivningsvæsenet. København 1864.

K.C. Rockstroh: Udviklingen af den nationale Hær i Danmark. Bd. III. Tiden 1709-1808. København 1926.

J.v. Ræder: Den Danske Armees Organisation og sammes vedkommende. København 1837.

Erich Sørensen: Samling af de vigtigste Forordninger, Placater, Rescripter etc. Landmilicevæsenet, Sø-Sessions-Sagerne, de nationale Rytter- og Artillerie-Heste i Danmark angaaende. København 1817.

Rudi Thomsen: Den almindelige værnepligts gennembrud
i Danmark. København 1949.

Otto Vaupell: Den dansk-norske Hærs Historie. Bd. I-II.
København 1872-76.

Desuden henvises til notater m.m. i rigsarkivets registra-
tur nr. 156.

Noter.

1. Citeret efter Oppermann, d. 195.
2. Premierministerens journal 1848 nr. 173. Rigsarkivet.
3. Rockstroh III, s. 367.
4. Jvf. kancellibestemmelser af 30. august 1806 § 7.
5. Rockstroh III, s. 357.
6. Se Ny Collegialtidende 1845, s. 962.
7. Jvf. loven af 12. februar 1849 § 8.
8. Jvf. forordningen af 20. juni 1788 § 15.
9. Ibid. § 27, ophævet ved kancellipromemoria af 10. marts 1791.
10. Ibid. § 23.
11. Jvf. forordningen af 15. februar 1808 § 2 og 7.
12. Ibid. § 13.
13. Jvf. Vedvarende Sessions-Placat for Danmark udstødt af General-Krigs-Commissairen for Danmark efter det Kongelige Danske Cancellies Befaling af 29de Juli 1817. Odense 1817. § 6, stk. 9 a.
14. Jvf. justitsministeriets skrivelse af 17. juli 1865, trykt i forbindelse med justitsministeriets cirkulære af 28. marts 1871.
15. Jvf. forordningen af 20. juni 1788 § 23.
16. Jvf. kancellicirkulære af 22. januar 1803 § 2 c.
17. Jvf. loven af 12. februar 1849 § 7.
18. Jvf. kancellicirkulære af 18. april 1795: "... da Lægds mændenes Skrift som oftest er uforstaaelig".
19. Jvf. kancellicirkulære af 18. april 1795. Fra 1859 indsendtes kun ét eksemplar af tilgangslisterne, jvf. justitsministeriets cirkulære af 24. december 1858.
20. Fødselslisterne erstattedes ved lov af 12. februar 1849 § 9 af konfirmandlister, der bortfaldt med kulturministeriets cirkulære af 28. april 1870.
21. Jvf. kancellicirkulære af 18. april 1795.
22. Jvf. forordningen af 20. juni 1788 § 12.
23. Jvf. kancellipromemoria af 29. november 1794 og kancellicirkulære af 23. juli 1796.
24. Jvf. justitsministeriets cirkulære af 24. december 1858, kancellibestemmelser af 30. august 1806 § 18 og generalkrigskommissærens skrivelse af 21. december 1808 (Sørensen, s. 207).
25. Jvf. kancellicirkulære af 18. april 1795.
26. Jvf. justitsministeriets cirkulære af 31. december 1861.

27. Jvf. justitsministeriets cirkulære af 2. juli 1869 og 31. august 1871.
28. Jvf. justitsministeriets cirkulære af 31. december 1861.
29. Jvf. forordningen af 20. juni 1788 § 9.
30. Ibid. § 6.
31. Blom, s. 61, anm. 1.
32. Jvf. forordningen af 10. maj 1843 § 3.
33. Ibid. § 13 og 14.
34. Jvf. loven af 2. marts 1861 § 43.
35. Jvf. forordningen af 8. januar 1802 § 44.
36. Ibid. § 44.
37. Ibid. § 45.
38. Ibid. § 40.
39. Ibid. § 50.
40. Ibid. § 43.
41. Ibid. § 39 og 49.
42. Ibid. § 50.
43. Jvf. admiralitetsresolution af 28. april 1807.
44. Jvf. admiralitetets skrivelse af 4. april 1803 § 2 (Sørensen, s. 391).
45. Jvf. loven af 2. marts 1861 § 8.
46. Ibid. § 46.
47. Jvf. loven af 12. februar 1849 § 42 pkt. 7.
48. Ibid. § 48.
49. Jvf. loven af 8. juni 1912 § 10, stk. 1 og § 32.
50. Se Sørensen, s. 395.
51. Jvf. loven af 2. marts 1861 § 45.
52. Ibid. § 24.
53. Jvf. forordningen af 8. januar 1802 § 53 d, § 17 og § 5.
54. Ved kancellicirkulære af 11. september 1802 § 1-2 bestemtes, at til- og afgangslister ganske vist stadig skulle indsendes i november, men at lægdsruller skulle indsendes i maj, og at der deri skulle optages tilgangen indtil maj. Denne tilgang mærkedes Aa, Bb, Cc, Dd.
55. Ved kancellibestemmelser af 30. august 1806 § 18 bestemtes, at der kun skulle indsendes ruller én gang årligt, nemlig i november.

56. Ved kancellipromemoria af 17. december 1808 flyttedes lægdsåret til maj.
57. Ved forordningen af 27. juni 1842 § 9 ændredes lægdsåret fra maj til januar.

Arkivregistratur.

De i det følgende registrerede lægdsruller afleveredes for 1. udskrivningskreds' vedkommende i 1945 og 1956, for 2. udskrivningskreds' vedkommende i 1893 og 1963. Desværre er rullerne fra de første ca. 50 år af udskrivningsvæsenets beståen gået tabt, idet rækken af ruller først begynder i 1830'erne.

Lægdsrullerne er registrerede som stammende fra 1. og 2. udskrivningskreds, skønt disse betegnelser langt fra er éntydige, som det fremgår af afsnit III i "Lægdsruller og deres tilblivelse 1788-1914". Skulle proveniensprincippet være fulgt helt ud, ville det have været nødvendigt at dele lægdsrullerne fra det sjællandsk-lolland-falsterske område i syv grupper. Når dette ikke er sket, skyldes det især, at det da ville have været nødvendigt at udskille Holbæk amts lægdsruller fra 2. udskrivningskreds, idet Holbæk amt sammen med Københavns og Frederiksborg amter 1851-69 udgjorde 2. udskrivningskreds, medens Sorø, Præstø og Maribo amter udgjorde 3. udskrivningskreds. Dette er imidlertid ikke praktisk gennemførligt. Man måtte i givet fald bryde den sammenbinding af rullerne fra Holbæk amt med rullerne fra Sorø, Præstø og Maribo amter, som er sket i perioden ca. 1860-69.

Ved registreringen er de omskrevne tilgangslister, der er omskrevet 11 år efter tilgangslisternes tilblivelse, placeret umiddelbart efter de pågældende tilgangslister. Hvor dette ikke har været muligt, er der indført en henvisning til deres placering. Derimod er der ikke henvist til de omskrevne tilgangslister, der er omskrevet senere end 11 år efter, dvs. tilgangslister, der er omskrevet anden gang. Disse er anbragt under den sidst omskrevne tilgang. Iøvrigt har de omskrevne tilgangslister væsentlig mindre interesse end lægdsruller og tilgangslister.

For at lette ekspeditionen er lægdsrullerne nummererede fortløbende inden for de to udskrivningskredse, land- og søruller hver for sig. Ved bestilling af en rulle bør benytteren derfor opgive udskrivningskredsens nummer (1. eller 2.) og rullens løbenummer, f.eks. 1. udskrivningskreds nr. 55. Register til 1. udskrivningskreds tilgangslister har særlig nummerering og mærket R, som ligeledes må anføres. Det samme gælder sørullerne i begge udskrivningskredse, som er forsynet med bogstav S og løbenummer.

Ønsker benytteren ruller fra et bestemt lægd, er det nødvendigt at kende lægdets nummer inden for amt eller udskrivnings-

kreds i det pågældende tidsrum. Lægdets nummer konstateres ved opslag i de under afsnit II i "Lægdsruller og deres tilblivelse 1788-1914" nævnte fortegnelser over lægdernes numre. Det skal dog bemærkes, at i rullerne giver den ændring af lægdsnummereringen, der skete med justitsministeriets cirkulære af 22. juli 1870, sig allerede til kende fra ca. 1860, idet administrationen i 1870 må have foretaget en nyindbinding af de foregående ti års ruller.

For 1. udskrivningskreds' 1.-4. lægd lettes benyttelsen af rullerne væsentligt ved personregistre.

Endelig skal bemærkes, at sørullerne fra tiden før 1850 - hvor ikke andet er nævnt - stammer fra sølimitdistrikterne.

Arkivregistratur.

=====

(1831-) 1845-1924 Lægdsruller med registre for 1. udskrivningskreds (Staden København, Københavns, Roskilde og Frederiksborg amter)..... 752 bd. 1 pk.

Nemlig:

Fortegnelse over landruller:

a. Amtsvis lægdsnummerering.

Staden København.

- 1847 Lægdsrulle nr. 1-2802..... mangler
1. " " " 2803-5344
 2. " " " 5345-10951
 3. " Omskr. lægdsrulle nr. 3-5343, omskr. 1851-52
 4. " " " " 5345-10949 " " "
 5. " " " , omskr. 1862-63
 6. 1848 Tilgangsliste Z
" Omskr. tilgangsliste Z, se løbenr. 9
 7. 1849 Tilgangsliste Æ
" Omskr. tilgangsliste Æ, se løbenr. 9
 8. 1850 Tilgangsliste Ø
 9. (1848-) 1850 Omskr. tilgangsliste Z-Ø, omskr.1851-52
 10. " " " " " ", " 1864-65
 11. 1851 Tilgangsliste A
 12. " Omskr. tilgangsliste A, omskr. 1865
 13. 1852 Tilgangsliste B
 14. " Omskr. tilgangsliste B, omskr. 1865
 15. 1853 Tilgangsliste C
 16. " Omskr. tilgangsliste C, omskr. 1865
 17. 1854 Tilgangsliste D
 18. " Omskr. tilgangsliste D, omskr. 1865
 19. 1854 Lægdsrulle, indeholdende omskr. lægdsrulle 1847 og omskr. tilgangslister Z-D, 1848-54, omskr. 1876
 20. 1855 Tilgangsliste E
 21. " Omskr. tilgangsliste E, omskr. 1866
 22. 1856 Tilgangsliste F
 23. " Omskr. tilgangsliste F, omskr. 1867

- 24. 1857 Tilgangsliste G
- 25. " Omskr. tilgangsliste G, omskr. 1868
- 26. 1858 Tilgangsliste H
- 27. " Omskr. tilgangsliste H, omskr. 1869
- 28. 1859 Tilgangsliste J
- 29. " Omskr. tilgangsliste J, omskr. 1870
- 30. 1860 Tilgangsliste K
- 31. " Omskr. tilgangsliste K, omskr. 1871

Københavns amt.

- 32. 1847 Lægdsrulle for 1.-8. lægd
- 33. " " " 9.-30. "
- 34. 1848 Tilgangsliste Z
- 35. 1849 " Æ
- 36. 1850 Lægdsrulle
- 37. 1851 Tilgangsliste A
- 38. 1852 " B
- 39. 1853 " C
- 40. 1854 " D
- 41. 1855 " E
- 42. 1856 Lægdsrulle for 1.-28. lægd.
- 43. " " " 29.-78. "
- 44. 1857 Tilgangsliste G
- 45. 1858 " H
- 46. 1859 " J
- 47. 1860 " K

Roskilde amt.

- 48. 1847 Lægdsrulle for 1.-35. lægd
- 49. " " " 36.-57. "
- 50. 1848 Tilgangsliste Z
- 51. 1849 " Æ
- 52. 1850 Lægdsrulle
- 53. 1851 Tilgangsliste A
- 54. 1852 " B
- 55. 1853 " C
- 56. 1854 " D
- 57. 1855 " E

Frederiksborg amt.

- 58. 1846 Tilgangsliste X
 - 59. 1847 " Y
 - 60. 1848 Lægdsrulle for 1.-33. lægd
 - 61. " " " 34.-65. "
 - 62. 1849 Tilgangsliste Æ
 - 63. 1850 " Ø
 - 64. 1851 " A
 - 65. 1852 Lægdsrulle for 1.-37. lægd
 - 66. " " " 38.-65. "
 - 67. 1853 Tilgangsliste C
 - 68. 1854 " D
 - 69. 1855 " E
 - 70. 1856 " F
 - 71. 1857 " G
 - 72. 1858 Lægdsrulle for 1.-39. lægd
 - 73. " " " 40.-65 "
 - 74. 1859 Tilgangsliste J
 - 75. 1860 " K
-

b. Fortløbende lægdsnummerering.

- 76. 1861 Tilgangsliste L for Staden København
- 77. " " " " Københavns amt
- 78. " " " " Frederiksborg amt
- 79. " Omskr. tilgangsliste L for 1. lægd, omskr. 1872
- 80. " Lægdsrulle for 2.-18. lægd, indeholdende omskr. lægdsrulle 1856 og omskr. tilgangslister G-L, 1857-61, for Københavns amt, omskr. 1867
- 81. 1861-63 Lægdsrulle for 19.-96. lægd, indeholdende omskr. lægdsrulle 1856 og omskr. tilgangslister G-L, 1857-61, for Københavns amt (19.-84. lægd), omskr. 1867, samt omskr. lægdsrulle 1858 og omskr. tilgangslister J-N, 1859-63, for Frederiksborg amt (85.-96. lægd), omskr. 1869
- 82. 1863 Lægdsrulle for 97.-153. lægd, indeholdende omskr. lægdsrulle 1858 og omskr. tilgangslister J-N, 1859-63, for Frederiksborg amt, omskr. 1869
- 83. (1849) 1861 Omskr. tilgangsliste Æ-L for 1. lægd, omskr. 1882

84. 1862 Tilgangsliste M for 1. lægd
85. " " " " 2.-18.lægd
86. " " " " 19.-96. lægd
87. " " " " 97.-153. lægd
88. " Omskr. tilgangsliste M for 1. lægd, omskr. 1873
89. 1863 Tilgangsliste N for 1. lægd
 - " " " " 2.-18. lægd, se løbenr. 99
 - " " " " 19.-96. " , " " 100
 - " " " " 97.-153. " , " " 101
90. 1863 Omskr. tilgangsliste N for 1. lægd, omskr. 1874
91. 1863 Lægdsrulle for 2.-18. lægd, indeholdende omskr. lægdsrulle 1856 og omskr. tilgangslistes G-N, 1857-63, for Københavns amt, omskr. 1872-73
92. 1863 Lægdsrulle for 19.-96. lægd, indeholdende omskr. lægdsrulle 1856 og omskr. tilgangslistes G-N, 1857-63, for Københavns amt (19.-84. lægd), omskr. 1872-73, samt omskr. lægdsrulle 1858 og omskr. tilgangslistes J-N, 1859-63, for Frederiksborg amt (85.-96.lægd), omskr. 1872-73.
93. 1863 Lægdsrulle for 97.-153. lægd, indeholdende omskrevet lægdsrulle 1858 og omskr. tilgangslistes J-N, 1859-63, for Frederiksborg amt, omskr. 1872-73
94. (1862-)1863 Omskr. tilgangsliste M-N 1. lægd, omskr. 1883-84
95. 1863 Omskr. lægdsrulle for 2.-18. lægd, omskr. 1883
96. " " " " 19.-96. " , " "
97. " " " " 97.-153. " , " "
98. 1864 Tilgangsliste O for 1. lægd
99. (1863-)1864 Tilgangsliste N-O for 2.-18. lægd
100. " " " " " " 19.-96. "
101. " " " " " " 97.-153. "
102. 1864 Omskr. tilgangsliste O for 1. lægd, omskr. 1875
103. " " " " " 2.- 18. lægd, omskr.1875
104. " " " " " 19.- 96. " , " "
105. " " " " " 97.-153. " , " "
106. 1865 Tilgangsliste P for 1. lægd
107. " " " " 2.-18. lægd

108. 1865 Tilgangsliste P for 19.- 96. lægd.
109. " " " " 97.-153. "
110. " Omskr. tilgangsliste P for 1. lægd, omskr. 1876
111. " " " " " 2.- 18. lægd, omskr.1876
112. " " " " " 19.- 96. " , " "
113. " " " " " 97.-153. " , " "
114. 1866 Tilgangsliste Q for 1. lægd
115. " " " " 2.- 18. lægd.
116. " " " " 19.- 96. "
117. " " " " 97.-153. "
118. " Omskr. tilgangsliste Q for 1. lægd, omskr. 1877
119. " " " " " 2.- 18. lægd, omskr.1877
120. " " " " " 19.- 96. " , " "
121. " " " " " 97.-153. " , " "
122. 1867 Tilgangsliste R for 1. lægd
123. " " " " 2.- 18. lægd
124. " " " " 19.- 96. "
125. " " " " 97.-153. "
126. " Omskr. tilgangsliste R for 1. lægd, omskr. 1878
127. " " " " " 2.- 18. lægd, omskr.1878
128. " " " " " 19.- 96. " , " "
129. " " " " " 97.-153. " , " "
130. 1868 Tilgangsliste S for 1. lægd
131. " " " " 2.- 18. lægd
132. " " " " 19.- 96. "
133. " " " " 97.-153. "
134. " Omskr. tilgangsliste S for 1. lægd, omskr. 1879
135. " " " " " 2.- 18. lægd, omskr. 1879
136. " " " " " 19.- 96. " , " "
137. " " " " " 97.-153. " , " "
138. 1869 Tilgangsliste T for 1. lægd
139. " " " " 2.- 18. lægd
140. " " " " 19.- 96. "
141. " " " " 97.-153. "
142. " Omskr. tilgangsliste T for 1. lægd, omskr. 1880
143. " " " " " 2.- 18. lægd, omskr. 1880
144. " " " " " 19.- 96. " , " "
145. " " " " " 97.-153. " , " "

146. 1870 Tilgangsliste U for 1. lægd
147. " " " " 2.- 18. lægd
148. " " " " 19.- 96. "
149. " " " " 97.-153. "
150. " Omskr. tilgangsliste U for 1. lægd, omskr. 1881
151. " " " " 2.- 18. lægd, omskr. 1881
152. " " " " 19.- 96. " , " "
153. " " " " 97.-153. " , " "
154. (1857-)1870 Tilgangslistes og omskr. tilgangslistes for
Københavns amts 2., 3., 4., 34., 51., 52., 53. og
60. lægd og for Frederiksborg amts 14., 34., 49.,
50., 52. og 54. lægd.
Anm.: Ovennævnte ruller er formentlig indsendt til
udskrivningskredsen i forbindelse med delingen af de
pågældende lægd ved den nye lægdsinddeling i 1870.
155. 1871 Tilgangsliste V for 1. lægd
156. " " " " 2.- 18. lægd
157. " " " " 19.- 96. "
158. " " " " 97.-153. "
159. " Omskr. tilgangsliste V for 1. lægd, omskr. 1882
160. " " " " 2.- 18. lægd, omskr. 1882
161. " " " " 19.- 96. " , " "
162. " " " " 97.-153. " , " "
163. 1872 Tilgangsliste X for 1. lægd
164. " " " " 2.- 18. lægd
165. " " " " 19.- 96. "
166. " " " " 97.-153. "
167. " Omskr. tilgangsliste X for 1. lægd, omskr. 1883
168. " " " " 2.- 18. lægd, omskr. 1883
169. " " " " 19.- 96. " , " "
170. " " " " 97.-153. " , " "
171. 1873 Tilgangsliste Y for 1. lægd nr. 1 - 2200
172. " " " " " " " 2201-4035
173. " " " " 2.-18. lægd
174. " " " " 19.-96. "
175. " " " " 97.-153. "
176. " Omskr. tilgangsliste Y for 1. lægd, omskr. 1884
177. " " " " 2.-18. lægd, omskr. 1884

178. 1873 Omskr. tilgangsliste Y for 19.- 96. lægd, omskr. 1884
179. " " " " " " 97.-153. " , " "
180. 1874 Tilgangsliste Z for 1. lægd nr. 1-2200
181. " " " " " " " 2201-4143
182. " " " " 2.- 18. lægd
183. " " " " 19.- 96. "
184. " " " " 97.-153. "
185. " Omskr. tilgangsliste Z for 1. lægd, omskr. 1885
186. " " " " " 2.- 18. lægd, omskr. 1885
187. " " " " " 19.- 96. " , " "
188. " " " " " 97.-153. " , " "
189. 1875 Tilgangsliste Æ for 1. lægd nr. 1-2200
190. " " " " " " " 2201-4290
191. " " " " 2.- 18. lægd
192. " " " " 19.- 96. "
193. " " " " 97.-153. "
194. " Omskr. tilgangsliste Æ for 1. lægd, omskr. 1886
195. " " " " " 2.- 18. lægd, omskr. 1886
196. " " " " " 19.- 96. " , " "
196 A. " " " " " 97.-153. " , " "
197. 1876 Tilgangsliste Ø for 1. lægd nr. 1-1863
198. " " " " " " " 2001-4186
199. " " " " 2.- 18. lægd
200. " " " " 19.- 96. "
201. " " " " 97.-153. "
202. " Omskr. tilgangsliste Ø for 1. lægd, omskr. 1887
203. " " " " " 2.- 18. lægd, omskr. 1887
204. " " " " " 19.- 96. " , " "
205. " " " " " 97.-153. " , " "
206. " Lægdsrulle for 1. lægd, indeholdende omskr. tilgangs-
lister indtil Ø, 1876, omskr. ca. 1894
207. " Lægdsrulle for 2.-18. lægd, indeholdende omskr. til-
gangsliste indtil Ø, 1876, omskr. ca. 1894
208. " Lægdsrulle for 19.-96. lægd, indeholdende omskr. til-
gangsliste indtil Ø, 1876, omskr. ca. 1894
209. " Lægdsrulle for 97.-153. lægd, indeholdende omskr. til-
gangsliste indtil Ø, 1876, omskr. ca. 1894
210. 1877 Tilgangsliste A for 1. lægd nr. 1-1986

211. 1877 Tilgangsliste A for 1. lægd nr. 2001-3915
212. " " " " 2.- 18. lægd
213. " " " " 19.- 96. "
214. " " " " 97.-153. "
215. " Omskr. tilgangsliste A for 1. lægd, omskr. 1888
" " " " " 2.-4. lægd, se lb.nr.230
" " " " " 5. lægd, se lb.nr. 324
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.307
" " " " " 33.-96. lægd, se lb.nr.231
216. " " " " " 97.-153.lægd, omskr. 1888
217. 1878 Tilgangsliste B for 1. lægd nr. 1-1854
218. " " " " " " " 2001-3928
219. " " " " 2.- 18. lægd
220. " " " " 19.- 96. "
221. " " " " 97.-153. "
222. " Omskr. tilgangsliste B for 1. lægd, omskr. 1889
" " " " " 2.-4. lægd, se lb.nr. 230
" " " " " 5. lægd, se lb.nr. 324
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.307
" " " " " 33.-96. " , " " " 231
223. " " " " " 97.-153. " , omskr. 1889
224. 1879 Tilgangsliste C for 1. lægd nr. 1-1971
225. " " " " " " " 2001-3935
226. " " " " 2.- 18. lægd
227. " " " " 19.- 96. "
228. " " " " 97.-153. "
229. " Omskr. tilgangsliste C for 1. lægd, omskr. 1890
230. (1877-)1879 Omskr. tilgangsliste A-C for 2.-4. lægd,
omskr. 1890
Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgange Y-Ø
1879 Omskr. tilgangsliste C for 5. lægd, se lb.nr.324
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.307
231. (1877-)1879 Omskr. tilgangsliste A-C for 33.-96. lægd,
omskr. 1890
Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgange Æ-Ø
232. 1879 Omskr. tilgangsliste C for 97.-153. lægd, omskr.1890
233. 1880 Tilgangsliste D for 1. lægd nr. 1-1812
234. " " " " " " " 2001-3854

235. 1880 Tilgangsliste D for 2.- 18. lægd
236. " " " " 19.- 96. "
237. " " " " 97.-153. "
238. " Omskr. tilgangsliste D for 1. lægd, omskr. 1891
" " " " " 2.-4. lægd, se lb.nr.260
" " " " " 5. lægd, se lb.nr. 324
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.307
" " " " " 33.-96. " , " " " 261
239. " " " " " 97.-153. " , omskr. 1891
240. 1881 Tilgangsliste E for 1. lægd nr. 1-1822
241. " " " " " " " 2001-3936
242. " " " " 2.- 18. lægd
243. " " " " 19.- 96. "
244. " " " " 97.-153. "
245. " Omskr. tilgangsliste E for 1. lægd, omskr. 1892
" " " " " 2.-4. lægd, se lb.nr.260
" " " " " 5. lægd, se lb.nr. 324
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.307
" " " " " 33.-96. " , " " " 261
246. " " " " " 97.-153. " , omskr. 1892
247. 1882 Tilgangsliste F for 1. lægd nr. 1-1885
248. " " " " " " " 2001-3866
249. " " " " 2.- 18. lægd
250. " " " " 19.- 96. "
251. " " " " 97.-153. "
252. " Omskr. tilgangsliste F for 1. lægd, omskr. 1893
" " " " " 2.-4. lægd, se lb.nr.260
" " " " " 5. lægd, se lb.nr.324
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.307
" " " " " 33.-96. " , " " " 261
253. " " " " " 97.-153. " , omskr. 1893
254. 1883 Tilgangsliste G for 1. lægd nr. 1-1957
255. " " " " " " " 2001-3931
256. " " " " 2.- 18. lægd
257. " " " " 19.- 96. "
258. " " " " 97.-153. "
259. " Omskr. tilgangsliste G for 1. lægd, omskr. 1894
260. (1880-)1883 Omskr. tilgangsliste D-G for 2.-4.lægd, omskr.1894

- 1883 Omskr. tilgangsliste G for 5. lægd, se lb.nr.324
" " " " " " 6.-32.lægd, se lb.nr.307
261. (1880-)1883 Omskr. tilgangsliste D-G for 33.-96. lægd
omskr. 1894
262. 1883 Omskr. tilgangsliste D for 97.-153. lægd, omskr.1894
263. 1884 Tilgangsliste H for 1. lægd nr. 1-2172
264. " " " " " " " 2301-4299
265. " " " " 2.- 18. lægd
266. " " " " 19.- 96. "
267. " " " " 97.-153. "
268. " Omskr. tilgangsliste H for 1. lægd, omskr. 1895
" " " " " 2.-4. lægd, se lb.nr.291
" " " " " 5. lægd, se lb.nr. 324
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.307
" " " " " 33.-96. " , " " " 292
269. " " " " " 97.-153. " , omskr. 1895
270. 1885 Tilgangsliste J for 1. lægd nr. 1-2084
271. " " " " " " " 2301-4282
272. " " " " 2.- 18. lægd
273. " " " " 19.- 96. "
274. " " " " 97.-153. "
275. " Omskr. tilgangsliste J for 1. lægd, omskr. 1896
" " " " " 2.-4. lægd, se lb.nr.291
" " " " " 5. lægd, se lb.nr. 324
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.307
" " " " " 33.-96. " , " " " 292
276. " " " " " 97.-153. " , omskr. 1896
277. " Tilgangsliste J med foregående omskr. tilgange for
3. lægd. Lægdsmandens eksemplar.
278. 1886 Tilgangsliste K for 1. lægd nr. 1-2120
279. " " " " " " " 2301-4079
280. " " " " 2.- 18 lægd
281. " " " " 19.- 96. "
282. " " " " 97.-153. "
283. " Omskr. tilgangsliste K for 1. lægd, omskr. 1897
" " " " " 2.-4. lægd, se lb.nr.291
" " " " " 5. lægd, se lb.nr. 324
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.307

- 1886 Omskr. tilgangsliste K for 33.-96. lægd, se lb.nr.292
284. " " " " " 97.-153. " , omskr. 1897
285. 1887 Tilgangsliste L for 1. lægd nr. 1-2196
286. " " " " " " " 2301-4546
287. " " " " 2.- 18. lægd
288. " " " " 19.- 96. "
289. " " " " 97.-153. "
290. " Omskr. tilgangsliste L for 1. lægd, omskr. 1898
291. (1884-)1887 Omskr. " H-L for 2.-4. lægd, omskr.1898
- 1887 Omskr. tilgangsliste L for 5. lægd, se lb.nr.324
- " " " " L " 6.-32.lægd, se lb.nr.307
292. (1884-)1887 Omskr. " H-L for 33.-96.lægd, omskr.1898
293. 1887 Omskr. tilgangsliste L for 97.-153. lægd, " "
294. 1888 Tilgangsliste M for 1. lægd nr. 1-2169
295. " " " " " " " 2301-4356
296. " " " " 2.- 18. lægd
297. " " " " 19.- 96. "
298. " " " " 97.-153. "
299. " Omskr. tilgangsliste M for 1. lægd, omskr. 1899
- " " " " " 2.-4. lægd, se lb.nr.323
- " " " " " 5. lægd, se lb.nr. 324
- " " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.307
- " " " " " 33.-96. " , " " " 326
300. " " " " " 97.-153. " , omskr.1899
301. 1889 Tilgangsliste N for 1. lægd nr. 1-2233
302. " " " " " " " 2301-4464
303. " " " " 2.- 18. lægd
304. " " " " 19.- 96. "
305. " " " " 97.-153. "
306. " Omskr. tilgangsliste N for 1. lægd, omskr. 1900
- " " " " " 2.-4. " , se lb.nr. 323
- " " " " " 5. " , " " " 324
307. (1877-)1889 Omskr. tilgangsliste A-N for 6.-32. lægd,
omskr. 1900
- Anm.: Indføjjet ark med omskr. tilgange Y-Ø for 10.-25.
lægd.
- 1889 Omskr. tilgangsliste N for 33.-96. lægd, se lb.nr.326
308. " " " " " 97.-153. " , omskr. 1900

309. (1879-)1889 Omskr. tilgangsliste C-N for 1.lægd, omskr.1908
310. 1890 Tilgangsliste O for 1. lægd nr. 1-2300⁰
311. " " " " " " " 2301-4488
312. " " " " 2.- 18. lægd
313. " " " " 19.- 96. "
314. " " " " 97.-153. "
315. " Omskr. tilgangsliste O for 1. lægd, omskr. 1901
" " " " " 2.-4. " , se lb.nr.323
" " " " " 5. " , " " " 324
" " " " " 6.-32." , " " " 325
" " " " " 33.-96." , " " " 326
316. " " " " " 97.-153. lægd, omskr.1901
317. 1891 Tilgangsliste P for 1. lægd nr. 1-2358
318. " " " " " " " 3001-5147
319. " " " " 2.- 18. lægd
320. " " " " 19.- 96. "
321. " " " " 97.-153. "
322. " Omskr. tilgangsliste P for 1. lægd, omskr. 1902
323. (1888-)1891 Omskr. tilgangsliste M-P for 2.-4. lægd,
omskr. 1902
324. (1877-)1891 Omskr. tilgangsliste A-P for 5. lægd, omskr.1902
Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgange Y-Ø
325. (1890-)1891 Omskr. tilgangsliste O-P for 6.-32. lægd, " "
326. (1888-)1891 " " M-P " 33.-96. " , " "
327. 1891 " " P " 97.-153. " , " "
328. " Lægdsrulle for 1.lægd, indeh. omskr. tilgangslistes
indtil P, 1891, omskr. ca. 1907
329. " Lægdsrulle for 2.-4. lægd, indeh. omskr. tilgangs-
lister indtil P, 1891, omskr. ca. 1907
330. " Lægdsrulle for 5. lægd, indeh. omskr. tilgangslistes
indtil P, 1891, omskr. ca. 1907
331. " Lægdsrulle for 6.-32. lægd, indeh. omskr. tilgangs-
lister indtil P, 1891, omskr. ca. 1907
332. " Lægdsrulle for 33.-96. lægd, indeh. omskr. tilgangs-
lister indtil P, 1891, omskr. ca. 1907
333. " Lægdsrulle for 97.-153. lægd, indeh. omskr. tilgangs-
lister indtil P, 1891, omskr. ca. 1907
Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgangslistes L-P for
51.-88. lægd

334. 1892 Tilgangsliste Q for 1. lægd nr. 1-2310^b
335. " " " " " " " 3001-4961
336. " " " " 2.- 18. lægd
337. " " " " 19.- 96. "
338. " " " " 97.-153. "
339. " Omskr. tilgangsliste Q for 1. lægd, omskr. 1903
340. " " " " " 2.-4. lægd, omskr.1903
" " " " " 5. lægd, se lb.nr. 381
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.382
341. " " " " " 33.-96. " , omskr. 1903
342. " " " " " 97.-153. " , " "
Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang Q for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914
343. 1893 Tilgangsliste R for 1. lægd nr. 1-2435
344. " " " " " " " 3001-6363
345. " " " " 2.-4. lægd
346. " " " " 5.-15., 27.-32., 16.-26. lægd
347. " " " " 33.- 96. lægd
348. " " " " 97.-153. "
349. " Omskr. tilgangsliste R for 1. lægd, omskr. 1904
350. " " " " " 2.-4. lægd, omskr. 1904
" " " " " 5. lægd, se lb.nr. 381
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.382
351. " " " " " 33.-96. " , omskr. 1904
352. " " " " " 97.-153. " , " "
Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang R for 47.-88.
lægd, omskr. ca. 1914
353. 1894 Tilgangsliste S for 1. lægd nr. 1-2615
354. " " " " " " " 3001-4946
355. " " " " 2.-4. lægd
356. " " " " 5.- 32. "
357. " " " " 33.- 96. "
358. " " " " 97.-153. "
359. " Omskr. tilgangsliste S for 1. lægd, omskr. 1905
360. " " " " " 2.-4. " , " "
" " " " " 5. lægd, se lb.nr.381
" " " " " 6.-32. lægd, se lb.nr.382
361. " " " " " 33.-96. " , omskr. 1905

362. 1894 Omskr. tilgangsliste S for 97.-153.lægd, omskr.1905
Anm.: Indføjjet ark med omskr. tilgang S for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914
363. 1895 Tilgangsliste T for 1. lægd nr. 1-2724
364. " " " " " " " 3001-4913
365. " " " " 2.- 4. lægd
366. " " " " 5.-32. "
367. " " " " 33.-96. "
368. " " " " 97.-153. "
369. " Omskr. tilgangsliste T for 1. lægd, omskr. 1906
370. " " " " " " 2.-4. ", " "
- " " " " " " 5. lægd, se lb.nr.381
- " " " " " " 6.-32.", " " " 382
371. " " " " " " 33.-96. lægd, omskr.1906
372. " " " " " " 97.-153. " , " "
- Anm.: Indføjjet ark med omskr. tilgang T for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914
373. 1896 Tilgangsliste U for 1. lægd nr. 1-2767
374. " " " " " " " 3001-4932
375. " " " " 2.-4. lægd
376. " " " " 5.-32. "
377. " " " " 33.-96. "
378. " " " " 97.-153. "
379. " Omskr. tilgangsliste U for 1. lægd, omskr. 1907
380. " " " " " " 2.-4. ", " "
381. (1892-)1896 Omskr. " Q-U for 5. lægd, " "
382. " " " " " " " 6.- 32. lægd, omskr.1907
383. 1896 " " U " 33.- 96. " , " "
384. " " " " " " 97.-153. " , " "
- Anm.: Indføjjet ark med omskr. tilgang U for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914
385. 1897 Tilgangsliste V for 1. lægd nr. 1-2785
386. " " " " " " " 3001-5276
387. " " " " 2.- 4. lægd
388. " " " " 5. lægd
389. " " " " 6.-32. lægd
390. " " " " 33.-96. "
391. " " " " 97.-153. "
392. " Omskr. tilgangsliste V for 1. lægd, omskr. 1908

393. 1897 Omskr. tilgangsliste V for 2.-4. lægd, omskr. 1908
394. " " " " " 5. lægd, omskr. 1908
395. " " " " " 6.- 32. lægd, omskr.1908
396. " " " " " 33.- 96. " , " "
397. " " " " " 97.-153. " , " "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang V for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

398. 1898 Tilgangsliste X for 1. lægd nr. 1-2887
399. " " " " " " " 3001-5101
400. " " " " " 2.-4. lægd
401. " " " " " 5. lægd
402. " " " " " 6.-32. lægd
403. " " " " " 33.-96. "
404. " " " " " 97.-153. "
405. " Omskr. tilgangsliste X for 1. lægd, omskr. 1909
406. " " " " " 2.-4. " , " "
407. " " " " " 5. " , " "
408. " " " " " 6.- 32.lægd, omskr. 1909
409. " " " " " 33.- 96. " , " "
410. " " " " " 97.-153. " , " "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang X for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

411. 1899 Tilgangsliste Y for 1. lægd nr. 1-2963
412. " " " " " " " 3001-5165
413. " " " " " 2.-4. lægd
414. " " " " " 5. "
415. " " " " " 6.- 32."
416. " " " " " 33.- 96."
417. " " " " " 97.-153."
418. " Omskr. tilgangsliste Y for 1. lægd, omskr. 1910
419. " " " " " 2.-4. lægd, omskr. 1910
420. " " " " " 5. " , " "
421. " " " " " 6.- 32. " , " "
422. " " " " " 33.- 96. " , " "
423. " " " " " 97.-153. " , " "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang Y for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

424. 1900 Tilgangsliste Z for 1. lægd nr. 1-3007

425. 1900 Tilgangsliste Z for 1. lægd nr. 4001-6826
426. " " " " 2.- 4. lægd
427. " " " " 5. " "
428. " " " " 6.-32. " "
429. " " " " 33.-96. " "
430. " " " " 97.-153. " "
431. " Omskr. tilgangsliste Z for 1. lægd, omskr. 1911
432. " " " " " 2.- 4. lægd, omskr.1911
433. " " " " " 5. lægd, " "
434. " " " " " 6.- 32. lægd, " "
435. " " " " " 33.- 96. " , " "
436. " " " " " 97.-153. " , " "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang Z for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

437. 1901 Tilgangsliste Æ for 1. lægd nr. 1-2992
438. " " " " " " " 4001-6173
439. " " " " 2.- 4. lægd
440. " " " " 5. lægd
441. " " " " 6.- 32. " "
442. " " " " 33.- 96. " "
443. " " " " 97.-153. " "
444. " Omskr. tilgangsliste Æ for 1.- 4. lægd, omskr. 1912
445. " " " " " 5. lægd, omskr. 1912
446. " " " " " 6.- 32. lægd, omskr.1912
447. " " " " " 33.- 96. " , " "
448. " " " " " 97.-153. " , " "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang Æ for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

449. 1902 Tilgangsliste Ø for 1. lægd nr. 1-3233
450. " " " " " " " 4001-6062
451. " " " " 2.- 4. lægd
452. " " " " 5. lægd
453. " " " " 6.- 32. lægd
454. " " " " 33.- 96. " "
455. " " " " 97.-153. " "
456. " Omskr. tilgangsliste Ø for 1.-4. lægd, omskr. 1913
457. " " " " " 5. " , " "
458. " " " " " 6.-32. " , " "

459. 1902 Omskr. tilgangsliste Ø for 33.- 96. lægd, omskr.1913
460. " " " " " " 97.-153. " , " "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang Ø for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

461. 1903 Tilgangsliste A for 1. lægd nr. 1-3324
462. " " " " " " " 4001-6082
463. " " " " 2.- 4. lægd
464. " " " " 5. " "
465. " " " " 6.- 32. " "
466. " " " " 33.- 96. " "
467. " " " " 97.-153. " "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang A for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

468. " Omskr. tilgangsliste A for 1. (-4.) lægd, omskr.1914
469. " " " " " 5. " , " "
470. " " " " " 6.- 32. " , " "
" " " " " 33.- 45. " .

Anm.: Iflg. justitsministeriets cirkulære af 10/3-1914
overførtes 1. udskrivningskreds' 33.-45., 52.-70.,
73.-84. og 89.-96. lægder til 2. udskrivningskreds som
lægderne 372-423.

471. " Omskr. tilgangsliste A for 46.-153. lægd, omskr. 1914
472. 1904 Tilgangsliste B for 1. lægd nr. 1-2000
473. " " " " " " " 2001-3149
474. " " " " " " " 4001-6000
475. " " " " " " " 6001-6889, samt 2.-4.lægd
476. " " " " 5. lægd
477. " " " " 6.- 32. lægd
478. " " " " 33.- 96. " "
479. " " " " 97.-153. " "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang B for 46.-88. lægd
omskr. ca. 1914

480. " Omskr. tilgangsliste B for 1. (-4.) lægd, omskr. 1915

Anm.: Iflg. justitsministeriets cirkulære af 10/3-1914
indlemmedes 2.-4. lægd i 1. lægd

481. " Omskr. tilgangsliste B for 5. lægd, omskr. 1915
482. " " " " " 6.- 32. lægd, omskr.1915
" " " " " 33.- 45. " , se anm.under 1903

483. 1904 Omskr. tilgangsliste B for 46.-153. lægd, omskr.1915
484. 1905 Tilgangsliste C for 1. lægd nr. 1-2000
485. " " " " " " " 2001-3188
486. " " " " " " " 4001-6000
487. " " " " " " " 6001-6457 og 2.-4.lægd
488. " " " " 5. "
489. " " " " 6.- 32. lægd
490. " " " " 33.- 96. "
491. " " " " 97.-153. "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang C for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

492. " Omskr. tilgangsliste C for 1. lægd, omskr. 1916
" " " " " 2.- 4. lægd, se lb.nr.480
493. " " " " " 5. " , omskr.1916
494. " " " " " 6.- 32. " , " "
" " " " " 33.- 45. " , se anm.und.1903
495. " " " " " 46.-153. " , omskr. 1916
496. 1906 Tilgangsliste D for 1. lægd nr. 1-2000
497. " " " " " " " 2001-3186
498. " " " " " " " 4001-6000
499. " " " " " " " 6001-6812 og 2.-4.lægd
500. " " " " 5. "
501. " " " " 6.- 32. lægd
502. " " " " 33.- 96. "
503. " " " " 97.-153. "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang D for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

504. " Omskr. tilgangsliste D for 1. lægd, omskr. 1917
" " " " " 2.-4. " , se anm.und.lb.nr.480
505. " " " " " 5. lægd, omskr. 1917
506. " " " " " 6.-32.", " "
" " " " " 33.-45.", se anm.und.1903
507. " " " " " 46.-153.lægd, omskr. 1917
508. 1907 Tilgangsliste E for 1. lægd nr. 1-2000
509. " " " " " " " 2001-3181
510. " " " " " " " 4001-6000
511. " " " " " " " 6001-6756 og 2.-4.lægd
512. " " " " 5. lægd
513. " " " " 6.-32. lægd

514. 1907 Tilgangsliste E for 33.- 96. lægd
515. " " " " 97.-153. "
Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang E for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914
516. " Omskr. tilgangsliste E for 1. lægd, omskr. 1918
" " " " " 2.-4." , se anm.und.lb.nr.480
517. " " " " " 5. lægd, omskr. 1918
518. " " " " " 6.- 32. lægd, omskr. 1918
" " " " " 33.- 45. " , se anm.und.1903
519. " " " " " 46.-153. " , omskr. 1918
520. 1908 Tilgangsliste F for 1. lægd nr. 1-2000
521. " " " " " " " 2001-3060
522. " " " " " " " 4001-6000
523. " " " " " " " 6001-6319 og 2.-4. lægd
524. " " " " " 5. lægd
525. " " " " " 6.- 32. lægd
526. " " " " " 33.- 96. "
527. " " " " " 97.-153. "
Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang F for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914
528. " Omskr. tilgangsliste F for 1. lægd, omskr. 1919
" " " " " 2.-4. lægd, se anm.und.lb.nr.4
529. " " " " " 5. lægd, omskr. 1919
530. " " " " " 6.-32. lægd, omskr. 1919
" " " " " 33.-45. " , se anm.und.1903
531. " " " " " 46.-153. " , omskr. 1919.
532. 1909 Tilgangsliste G for 1. lægd nr. 1-2000
533. " " " " " " " 2001-3134
534. " " " " " " " 4001-6000
535. " " " " " " " 6001-6246 og 2.-4. lægd
536. " " " " " 5. lægd
537. " " " " " 6.- 32. lægd
538. " " " " " 33.- 96. "
539. " " " " " 97.-153. "
Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang G for 46.-88. lægd,
omskr. ca. 1914
540. " Omskr. tilgangsliste G for 1. lægd, omskr. 1920
" " " " " 2.-4. " , se anm.und.lb.nr.480
541. " " " " " 5. lægd, omskr. 1920

542. 1909 Omskr. tilgangsliste G for 6.- 32. lægd, omskr.1920
" " " " " 33.- 45. " , se anm.und.1903
543. " " " " " 46.-153. " , omskr.1920
544. 1910 Tilgangsliste H for 1. lægd nr. 1-2000
545. " " " " " " " 2001-2958
546. " " " " " " " 4001-6000
547. " " " " " " " 6001-6491 og 2.-4. lægd
548. " " " " 5. lægd
549. " " " " 6.- 32. lægd
550. " " " " 33.- 96. "
551. " " " " 97.-153. "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang H for 46.-88. lægd,
omskr. ca. 1914

552. " Omskr. tilgangsliste H for 1. lægd, omskr. 1921
" " " " " 2.-4. " , se anm.und.lb.nr.480
553. " " " " " 5. lægd, omskr. 1921
554. " " " " " 6.- 32.lægd, omskr. 1921
" " " " " 33.- 45. " , se anm.und.1903
555. " " " " " 46.-153. " , omskr. 1921
556. 1911 Tilgangsliste J for 1. lægd nr. 1-2000
557. " " " " " " " 2001-3208
558. " " " " " " " 4001-6000
559. " " " " " " " 6001-6473 og 2.-4. lægd
560. " " " " 5. lægd
561. " " " " 6.- 32. lægd
562. " " " " 33.- 96. "
563. " " " " 97.-153. "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang J for 46.-88. lægd,
omskr. ca. 1914

564. " Omskr. tilgangsliste J for 1. lægd, omskr. 1922
" " " " " 2.-4. lægd, se anm.und.lb.nr.480
565. " " " " " 5. lægd, omskr. 1922
566. " " " " " 6.- 32. lægd, omskr. 1922
" " " " " 33.- 45. " , se anm.und.1903
567. " " " " " 46.-153. " , omskr. 1922
568. 1912 Tilgangsliste K for 1. lægd nr. 1-2000
569. " " " " " " " 2001-3806
570. " " " " " " " 4001-6000

571. 1912 Tilgangsliste K for 1. lægd nr. 6001-7666 og 2.-4. lægd
572. " " " " 5. lægd
573. " " " " 6.- 32. lægd
574. " " " " 33.- 96. "
575. " " " " 97.-153. "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang K for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

576. " Omskr. tilgangsliste K for 1. lægd, omskr. 1923
" " " " " 2.-4. lægd, se anm. und.lb.
nr. 480
577. " " " " " 5. lægd, omskr. 1923
578. " " " " " 6.- 32. lægd, omskr. 1923
" " " " " 33.- 45. " , se anm.und.1903
579. " " " " " 46.-153. " , omskr. 1923

580. 1913 Tilgangsliste L for 1. lægd nr. 1-2000
581. " " " " " " " 2001-3799
582. " " " " " " " 4001-6000
583. " " " " " " " 6001-7641
584. " " " " 5. lægd
585. " " " " 6.- 32. lægd
586. " " " " 33.- 96. "
587. " " " " 97.-153. "

Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang L for 46.-88.
lægd, omskr. ca. 1914

588. " Omskr. tilgangsliste L for 1. lægd, omskr. 1924
" " " " " 2.-4. lægd, se anm.und.lb.
nr. 480
589. " " " " " 5. lægd, omskr. 1924
590. " " " " " 6.- 32. lægd, omskr. 1924
" " " " " 33.- 45. " , se anm.und.1903
591. " " " " " 46.-153. " , omskr. 1924

592. 1914 Tilgangsliste M for 1. lægd nr. 1-2000
593. " " " " " " " 2001-3882
594. " " " " " " " 4001-6000
595. " " " " " " " 6001-6951
596. " " " " 5. lægd
597. " " " " 6.- 32. lægd
" " " " 33.- 45. " , se anm. under 1903

598. 1914 Tilgangsliste M for 46.-153. lægd
599. " Omskr. tilgangsliste M for 1. lægd, omskr. 1925
" " " " " 2.-4. ", se anm.und.lb.
nr. 48o
600. " " " " " 5. lægd, omskr. 1925
601. " " " " " 6.- 32. lægd, omskr. 1925
" " " " " 33.- 45. " , se anm.und.19o3
602. " " " " " 46.-153. " , omskr. 1925

Fortegnelse over registre til landruller:

R 1-2. 1847 Register til lægdsrulle 1847 for staden København
(fra 1870 1. udskrivningskreds' 1. lægd)..... 2 bd.

Registre til tilgangslister for staden København, fra
1870 1. udskrivningskreds' 1. lægd.

Nemlig:

R 3.	1848-50, Z-Ø.....	1 bd.	R 33.	1880, D.....	1 bd.
R 4.	1851, A.....	1 bd.	R 34.	1881, E.....	1 bd.
R 5.	1852, B.....	1 bd.	R 35.	1882, F.....	1 bd.
R 6.	1853, C.....	1 bd.	R 36.	1883, G.....	1 bd.
R 7.	1854, D.....	1 bd.	R 37.	1884, H.....	1 bd.
R 8.	1855, E.....	1 bd.	R 38.	1885, J.....	1 bd.
R 9.	1856, F.....	1 bd.	R 39.	1886, K.....	1 bd.
R 10.	1857, G.....	1 bd.	R 40.	1887, L.....	1 bd.
R 11.	1858, H.....	1 bd.	R 41.	1888, M.....	1 bd.
R 12.	1859, J.....	1 bd.	R 42.	1889, N.....	1 bd.
R 13.	1860, K.....	1 bd.	R 43.	1890, O.....	1 bd.
R 14.	1861, L.....	1 bd.	R 44.	1891, P.....	1 bd.
R 15.	1862, M.....	1 bd.	R 45.	1892, Q.....	1 bd.
R 16.	1863, N.....	1 bd.	R 46.	1893, R.....	1 bd.
R 17.	1864, O.....	1 bd.	R 47.	1894, S.....	1 bd.
R 18.	1865, P.....	1 bd.	R 48.	1895, T.....	1 bd.
R 19.	1866, Q.....	1 bd.	R 49.	1896, U.....	1 bd.
R 20.	1867, R.....	1 bd.	R 50.	1897, V.....	1 bd.
R 21.	1868, S.....	1 bd.	R 51.	1898, X.....	1 bd.
R 22.	1869, T.....	1 bd.	R 52.	1899, Y.....	1 bd.
R 23.	1870, U.....	1 bd.	R 53.	1900, Z.....	1 bd.
R 24.	1871, V.....	1 bd.	R 54.	1901, Æ.....	1 bd.
R 25.	1872, X.....	1 bd.	R 55.	1902, Ø.....	1 bd.
R 26.	1873, Y.....	1 bd.	R 56.	1903, A.....	1 bd.
R 27.	1874, Z.....	1 bd.	R 57.	1904, B.....	1 bd.
R 28.	1875, Æ.....	1 bd.	R 58.	1905, C.....	1 bd.
R 29.	1876, Ø.....	1 bd.	R 59.	1906, D.....	1 bd.
R 30.	1877, A.....	1 bd.	R 60.	1907, E.....	1 bd.
R 31.	1878, B.....	1 bd.	R 61.	1908, F.....	1 bd.
R 32.	1879, C.....	1 bd.	R 62.	1909, G.....	1 bd.

- R 63. 1910, H..... 1 bd.
- R 64. 1911, J..... 1 bd.
- R 65. 1912, K..... 1 bd.
- R 66. 1913, L..... 1 bd.
- R 67. 1914, M..... 1 bd.

1877-1906 Register til tilgangsliste A-D for 2.-4.lægd 1 bd.
1907-12 " " " " E-K " " " " 1 bd.

Fortegnelse over søruller:

a. Amtsvis lægdsnummerering.

Staden København.

- S 1. 1831 Interimssørulle
- S 2. 1850 Ungdomsrulle
- S 3. " Hovedrulle nr. 1-770
- S 4. " " " 771-1605
- S 5. " " " 1606-2283
- S 6. " " " 2284-2927
- S 7. " " " 2928-3832
- S 8. 1851 (Tilgangsliste A) nr. 3833-3913
- S 9. 1852 Tilgangsliste B
- S 10. 1853 " C
- S 11. 1854 " D
- S 12. 1855 " E
- S 13. 1856 " F
- S 14. 1857 " G
- S 15. 1858 " H
- S 16. 1859 " J
- S 17. 1860 " K
- S 18. 1861 " L
- S 19. 1862-64 Fortegnelse over de befarne

Københavns amt.

- S 20. 1847-49 Ungdomsrulle 1847 med tilgange Z-E, 1848-49
- S 21. " " Hovedrulle " " " " ", " "
- S 22. " " Ekstrarulle " " " " ", " "
- S 23. 1850-51 Sørulle 1850 med tilgang A, 1851
- S 24. 1852-54 Tilgangsliste B-D
- S 25. 1855 " E
- S 26. 1856 Sørulle
- S 27. 1857-60 Tilgangsliste G-K
- S 28. 1858 " H
- S 29. 1861-69 Sørulle 1861 med tilgange M-T, 1862-69
- S 30. 1862-69 Fortegnelse over det befarne mandskab

Roskilde amt.

- 1847 Ungdomsrulle..... mangler
S 31. 1847-49 Hovedrulle 1847 med tilgange Z-Æ, 1848-49
" " Ekstrarulle..... mangler
S 32. 1850-55 Sørulle 1850 med tilgange A-E, 1851-55

Frederiksborg amt.

- S 33. 1845-47 Ungdomsrulle 1845 med tilgange X-Y, 1846-47
S 34. " " Hovedrulle " " " " ", " "
S 35. " " Ekstrarulle " " " " ", " "
1848 Ungdomsrulle..... mangler
S 36. 1848-50 Hovedrulle 1848 med tilgange Æ-Ø, 1849-50
S 37. " " Ekstrarulle " " " " ", " "
S 38. 1851 Tilgangsliste A
S 39. 1852-55 Sørulle 1852 med tilgange C-E, 1853-55
S 40. 1856-57 Tilgangsliste F-G
S 41. 1858 Sørulle
S 42. 1859-60 Tilgangsliste J-K
S 43. 1861-69 Sørulle 1861 med tilgange M-T, 1862-69
S 44. 1862-69 Fortegnelse over befarne

b. Fortløbende lægdsnummerering.

- S 45. 1862 Sørulle for 1. lægd
Anm.: Indeholder alle, der overførtes fra sørullen 1850-51.
S 46. 1862 Sørulle for 1. lægd
Anm.: Indeholder alle, der overførtes fra tilgangene B-M, 1852-62
S 47. 1862 Omskr. sørulle for 1. lægd
S 48. 1863-75 Tilgangsliste N-Æ for 1. lægd
S 49. 1876-82 " Ø-F " " "
S 50. 1864-82 Omskr. tilgangsliste O-F for 1. lægd
S 51. 1883-89 Tilgangsliste G-N for 1. lægd
Anm.: Indføjet ark med omskr. tilgang F, 1882
S 52. 1890-93 Tilgangsliste O-R for 1. lægd
S 53. 1894-98 " S-X " " "
S 54. 1899-1904 " Y-B " " "
S 55. 1905-10 " C-H " " "

- S 56. 1911-27 Tilgangsliste J-Æ for 1. lægd
- S 57. 1869-81 Sørulle for 2.-18. lægd, indeholdende omskr. sørulle 1861 og omskr. tilgange M-T, 1862-69 for Københavns amt, samt tilgangslistes U-E, 1870-81
- S 58. 1882-1902 Sørulle for 2.-18. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes N-E, 1863-81, samt tilgangslistes F-Ø, 1882-1902
- S 59. 1869-81 Sørulle for 19.-96. lægd, indeholdende omskr. sørulle 1861 og omskr. tilgange M-T, 1862-69, for Københavns amt (19.-84. lægd), og omskr. sørulle 1861 og omskr. tilgange M-T, 1862-69, for Frederiksborg amt (85.-96. lægd), samt tilgangslistes U-E, 1870-81
- S 60. 1882-1902 Sørulle for 19.-96. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes Q-E, 1866-81, samt tilgangslistes F-Ø, 1882-1902
- S 61. 1869-81 Sørulle for 97.-153. lægd, indeholdende omskr. lægdsrulle 1861 og omskr. tilgange M-T, 1862-69, for Frederiksborg amt, samt tilgangslistes U-E, 1870-81
- S 62. 1882-1902 Sørulle for 97.-153. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes N-E, 1863-81, samt tilgangslistes F-Ø, 1882-1902
- S 63. 1871-78 Tilgangsliste V-B for 2.-153. lægd
- S 64. 1879-89 " C-N " " " "
- S 65. 1889-1901 " N-Æ " " " "
- S 66. 1903-10 " A-H " 2.- 4. "
- S 67. 1911-12 " J-K " " " "
- S 68. 1903 " A " 5.-153. "
- S 69. 1904 " B " " " "
- S 70. 1905 " C " " " "
- S 71. 1906 " D " " " "
- S 72. 1907 " E " " " "
- S 73. 1908 " F " " " "
- S 74. 1909 " G " " " "
- S 75. 1910 " H " " " "
- S 76. 1911 " J " " " "

- S 77. 1912-24 Tilgangsliste K-Y for 5.-153. lægd..... 1 pk.
S 78-79. 1864-1912 Liste over befarne nr. 1484-6479..... 2 bd.

Fortegnelse over registre til søruller:

Registre til tilgangslistor for staden København
(fra 1870 1. udskrivningskreds' 1. lægd)

Nemlig:

1851-66, A-Q..... 1 bd. 1867-97, R-V..... 1 bd.
1898-1927, X-Æ..... 1 bd.

Tillæg til 1. udskrivningskreds.

1821-1905. Sessionsforhandlingsprotokoller for landmilitsten 11 bd.

Anm.: Fra 1841 også for søsessioner.

Nemlig:

1821, 11/10 - 1832, 31/1.....	1 bd.
1832, 2/2 - 1837, 23/9.....	1 bd.
1837, 25/9 - 1841, 9/10.....	1 bd.
1841, 9/10 - 1847, 26/9.....	1 bd.
1847, 27/10 - 1857, 19/2.....	1 bd.
1851, 15/9 - 1860, 1/11.....	1 bd.
1857, 1/10 - 1868, 11/11.....	1 bd.
1861, 1/2 - 1876, 15/11.....	1 bd.
1877, 4/9 - 1887, 26/9.....	1 bd.
1887, 27/9 - 1897, 23/3.....	1 bd.
1897, 1/9 - 1905, 17/3.....	1 bd.

1827-51. Forhandlingsprotokoller ved søsessioner i Sjællands indrulleringsdistrikts købstæder og på Samsø..... 2 bd.

Nemlig:

1827, 28/2 - 1839, 1/3.....	1 bd.
1840, 10/2 - 1851, 9/4.....	1 bd.

1882-94. Forhandlingsprotokol ved sessionskonferencer... 1 bd.

1866-1922. Sessionsekspeditionsprotokoller..... 139 bd.

Anm.: E 1, E 4 og E 9 indeholder også indførsler vedr. sessionerne på Bornholm.

Nemlig:

E 1. 1866.....	1 bd.	E 2-3. 1867...	2 bd.
E 4-8. 1868...	4 bd.	E 9-11. 1869..	3 bd.
E 12-13. 187c.	2 bd.		
E 14. 1871, 1. lægd.....	1 bd.		
E 15. " , 2.-153. lægd.....	1 bd.		
E 16. 1872, 1. lægd.....	1 bd.		
E 17. " , 2.-153. lægd.....	1 bd.		
E 18. 1873, 1. lægd.....	1 bd.		
E 19. " , 2.-153. lægd.....	1 bd.		
E 20. 1874, 1. lægd.....	1 bd.		
E 21. " , 2.-153. lægd.....	1 bd.		
E 22. 1875, 1. lægd.....	1 bd.		
E 23. " , 2.-153. lægd.....	1 bd.		
E 24. 1876, 1. lægd.....	1 bd.		
E 25. " , 2.-153. lægd.....	1 bd.		
E 26. 1877, 1. lægd.....	1 bd.		
E 27. " , 2.-153. lægd.....	1 bd.		

E 28.	1878,	1. lægd.....	1 bd.
E 29.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 30.	1879,	1. lægd.....	1 bd.
E 31.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 32.	1880,	1. lægd.....	1 bd.
E 33.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 34.	1881,	1. lægd.....	1 bd.
E 35.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 36.	1882,	1. lægd.....	1 bd.
E 37.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 38.	1883,	1. lægd.....	1 bd.
E 39.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 40.	1884,	1. lægd.....	1 bd.
E 41.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 42.	1885,	1. lægd.....	1 bd.
E 43.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 44.	1886,	1. lægd.....	1 bd.
E 45.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 46.	1887,	1. lægd.....	1 bd.
E 47.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 48.	1888,	1. lægd.....	1 bd.
E 49.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 50.	1889,	1. lægd.....	1 bd.
E 51.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 52.	1890,	1. lægd.....	1 bd.
E 53.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
	1891,	1. lægd mangler	
E 54.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 55.	1892,	1. lægd.....	1 bd.
E 56.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 57.	1893,	1. lægd.....	1 bd.
E 58.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 59.	1894,	1. lægd.....	1 bd.
E 60.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 61.	1895,	1. lægd.....	1 bd.
E 62.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 63.	1896,	1. lægd.....	1 bd.
E 64.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 65.	1897,	1. lægd.....	1 bd.
E 66.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 67.	1898,	1. lægd.....	1 bd.
E 68.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 69.	1899,	1. lægd.....	1 bd.
E 70.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 71.	1900,	1. lægd.....	1 bd.
E 72.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 73.	1901,	1. lægd.....	1 bd.
E 74.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 75.	1902,	1. lægd.....	1 bd.
E 76.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 77.	1903,	1. lægd.....	1 bd.
E 78.	" ,	2.-153. lægd.....	1 bd.
E 79.	1904,	1. lægd.....	1 bd.
E 80.	" ,	2.-4. lægd.....	1 bd.
E 81.	" ,	5.-153. lægd.....	1 bd.
E 82.	1905,	1. lægd.....	1 bd.
E 83.	" ,	2.-4. lægd.....	1 bd.

E 84.	1905,	5.-153. lægd.....	1 bd.
E 85.	1906,	1. lægd.....	1 bd.
E 86.	" ,	2.-4. lægd.....	1 bd.
E 87.	" ,	5.-153. lægd.....	1 bd.
E 88.	1907,	1. lægd.....	1 bd.
E 89.	" ,	2.-4. lægd.....	1 bd.
E 90.	" ,	5.-153. lægd.....	1 bd.
E 91.	1908,	1. lægd.....	1 bd.
E 92.	" ,	2.-4. lægd.....	1 bd.
E 93.	" ,	5.-153. lægd.....	1 bd.
E 94.	1909,	1. lægd.....	1 bd.
E 95.	" ,	2.-4. lægd.....	1 bd.
E 96.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 97.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 98.	1910,	1. lægd.....	1 bd.
E 99.	" ,	2.-4. lægd.....	1 bd.
E 100.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 101.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 102.	1911,	1. lægd.....	1 bd.
E 103.	" ,	2.-4. lægd.....	1 bd.
E 104.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 105.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 106.	1912,	1. lægd.....	1 bd.
E 107.	" ,	2.-4. lægd.....	1 bd.
E 108.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 109.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 110.	1913,	1. lægd.....	1 bd.
E 111.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 112.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 113.	1914,	1. lægd.....	1 bd.
E 114.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 115.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 116.	1915,	1. lægd.....	1 bd.
E 117.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 118.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 119.	1916,	1. lægd.....	1 bd.
E 120.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 121.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 122.	1917,	1. lægd.....	1 bd.
E 123.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 124.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 125.	1918,	1. lægd.....	1 bd.
E 126.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 127.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 128.	1919,	1. lægd.....	1 bd.
E 129.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 130.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 131.	1920,	1. lægd.....	1 bd.
E 132.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 133.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 134.	1921,	1. lægd.....	1 bd.
E 135.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 136.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.
E 137.	1922,	1. lægd.....	1 bd.
E 138.	" ,	5. lægd.....	1 bd.
E 139.	" ,	6.-153. lægd.....	1 bd.

1832-1930 Lægdsruller for 2. udskrivningskreds
(Holbæk, Sorø, Præstø og Maribo amter)..... 809 bd.

Nemlig:

Fortegnelse over landruller:

a. Amtsvis lægdsnummerering.

Holbæk amt.

- 1835 Lægdsrulle for 1.-21. lægd..... mangler
1. " " " 22.-43. "
 2. " " " 44.-57. "
 3. " " " 58.-77. "
 4. 1836 Tilgangsliste L
 5. 1837 " M
 6. 1838 Lægdsrulle for 1.-21. lægd
 7. " " " 22.-43. "
 8. " " " 44.-57. "
 9. " " " 58.-77. "
 10. 1839 Tilgangsliste O
 11. 1840 " P
 12. 1841 Lægdsrulle for 1.-21. lægd
 13. " " " 22.-43. "
 14. " " " 44.-57. "
 15. " " " 58.-77. "
 16. 1842 Tilgangsliste R til maj 1842
 17. " " S " december 1842
 18. 1843 Lægdsrulle for 1.-21. lægd
 19. " " " 22.-43. "
 20. " " " 44.-60. "
 21. " " " 61.-79. "
 22. 1844 Tilgangsliste U
 23. 1845 " V
 24. 1846 Lægdsrulle for 1.-21. lægd
 25. " " " 22.-43. "
 26. " " " 44.-60. "
 27. " " " 61.-79. "
 28. 1847 Tilgangsliste Y
 29. 1848 " Z
 30. 1849 Lægdsrulle for 1.-21. lægd
 31. " " " 22.-43. "

- 32. 1849 Lægdsrulle for 44.-60. lægd
- 33. " " " 61.-79. "
- 34. 1850 Tilgangsliste Ø
- 35. 1851 " A
- 1852 " B..... mangler
- 36. 1853 " C
- 37. 1854 Lægdsrulle for 1.-43. lægd
- 38. " " " 44.-84. "
- 39. " " " 1.-43. "

Anm.: Muligvis amtets eksemplar, afleveret 1859, efter at amtet ophørte sin rulleføring, jvf. justitsministeriets cirkulære af 15. oktober 1859.

- 40. 1854 Lægdsrulle for 44.-84. lægd

Anm.: Se anm. til lb.nr. 39

- 41. 1855 Tilgangsliste E
- 42. " " "

Anm.: Se anm. til lb.nr. 39

- 43. 1856 Tilgangsliste F
- 44. " " "

Anm.: Se anm. til lb.nr. 39

- 45. 1857 Tilgangsliste G
- 46. " " "

Anm.: Se anm. til lb.nr. 39

- 47. 1858 Tilgangsliste H
- 48. " " "

Anm.: Se anm. til lb.nr. 39

- 49. 1859 Tilgangsliste J

Sorø amt.

- 50. 1834 Tilgangsliste J
- 51. 1835 " K
- 1836 Lægdsrulle for 1.-18. lægd..... mangler
- 52. " " " 19.-42. "
- " " " 43.-84. " mangler
- 53. 1837 Tilgangsliste M
- 54. 1838 " N
- 55. 1839 Lægdsrulle for 1.-18. lægd
- 56. " " " 19.-42. "
- 57. " " " 43.-63. "

- 58. 1839 Lægdsrulle for 64.-84. lægd
- 59. 1840 Tilgangsliste P
- 60. 1841 " Q
- 61. 1842 Lægdsrulle for 1.-18. lægd
- 62. " " " 19.-42. "
- 63. " " " 43.-63. "
- 64. " " " 64.-84. "
- 65. " Tilgangsliste S til december 1842
- 66. 1843 " T
- 67. 1844 Lægdsrulle for 1.-18. lægd
- 68. " " " 19.-42. "
- 69. " " " 43.-65. "
- 70. " " " 66.-89. "
- 71. 1845 Tilgangsliste V
- 72. 1846 " X
- 73. 1847 Lægdsrulle for 1.-42. lægd
- 74. " " " 43.-89. "
- 75. 1848 Tilgangsliste Z
- 76. 1849 " Æ
- 77. 1850 Lægdsrulle for 1.-44. lægd
- 78. " " " 45.-89. "
- 79. 1851 Tilgangsliste A
- 80. 1852 " B
- 81. 1853 " C
- 82. 1854 " D
- 83. 1855 " E
- 84. 1856 Lægdsrulle for 1.-53. lægd
- 85. " " " 54.-89. "
- 86. 1857 Tilgangsliste G
- 87. 1858 " H
- 88. 1859 " J
- 89. 1860 " K
- 90. 1861 " L

Præstø amt.

- 91. 1833 Tilgangsliste H
- 1834 Lægdsrulle for 1.-48. lægd..... mangler
- 92. " " " 49.-67. "
- " " " 68.-86. " mangler

- 93. 1835 Tilgangsliste K
- 94. 1836 " L
- 95. 1837 Lægdsrulle for 1.-26. lægd
- 96. " " " 27.-50. "
- 97. " " " 51.-69. "
- 98. " " " 70.-86. "
- 99. 1838 Tilgangsliste N
- 100. 1839 " O
- 101. 1840 Lægdsrulle for 1.-26. lægd
- 102. " " " 27.-50. "
- 103. " " " 51.-69. "
- 104. " " " 70.-86. "
- 105. 1841 Tilgangsliste Q
- 106. 1842 " R til maj 1842
- 107. " Lægdsrulle for 1.-26. lægd
- 108. " " " 27.-50. "
- 109. " " " 51.-69. "
- 110. " " " 70.-86. "
- 111. 1843 Tilgangsliste T
- 112. 1844 " U
- 1845 Lægdsrulle for 1.-26. lægd..... mangler
- 113. " " " 27.-50. "
- 114. " " " 51.-69. "
- 115. " " " 70.-91. "
- 116. 1846 Tilgangsliste X
- 1847 " Y..... mangler
- 117. 1848 Lægdsrulle for 1.-50. lægd
- 118. " " " 51.-91. "
- 119. 1849 Tilgangsliste Æ
- 120. 1850 " Ø
- 121. 1851 " A
- 122. 1852 Lægdsrulle for 1.-55. lægd
- 123. " " " 56.-91. "
- 124. 1853 Tilgangsliste C
- 125. 1854 " D
- 126. 1855 " E
- 127. 1856 " F
- 128. 1857 " G
- 129. 1858 Lægdsrulle for 1.-55. lægd

- 130. 1858 Lægdsrulle for 56.-91. lægd
- 131. 1859 Tilgangsliste J
- 132. 1860 " K
- 133. 1861 " L
- 134. 1862 " M
- 135. 1863 " N

Maribo amt.

- 136. 1834 Tilgangsliste J
- 137. 1835 Lægdsrulle for 1.-24. lægd
- 138. " " " 25.-52. "
- 138. " " " 53.-95. " mangler
- 139. 1836 Tilgangsliste L
- 140. 1837 " M
- 141. 1838 Lægdsrulle for 1.-24. lægd
- 142. " " " 25.-52. "
- 143. " " " 53.-72. "
- 144. " " " 73.-95. "
- 145. 1839 Tilgangsliste O
- 146. 1840 " P
- 147. 1841 Lægdsrulle for 1.-24. lægd
- 148. " " " 25.-52. "
- 149. " " " 53.-72. "
- 150. " " " 73.-95. "
- 151. 1842 Tilgangsliste R til maj 1842
- 152. " " S " december 1842
- 153. 1843 Lægdsrulle for 1.-24. lægd
- 154. " " " 25.-52. "
- 155. " " " 53.-72. "
- 156. " " " 73.-102. "
- 157. 1844 Tilgangsliste U
- 158. 1845 " V
- 159. 1846 Lægdsrulle for 1.-24. lægd
- 160. " " " 25.-52. "
- 161. " " " 53.-72. "
- 162. " " " 73.-102. "
- 163. 1847 Tilgangsliste Y
- 164. 1848 Tilgangsliste Z
- 165. 1849 Lægdsrulle for 1.-55. lægd

- 166. 1849 Lægdsrulle for 56.-102. lægd
- 167. 1850 Tilgangsliste Ø
- 168. 1851 " A
- 169. 1852 " B
- 170. 1853 " C
- 171. 1854 Lægdsrulle for 1.- 55. lægd
- 172. " " " 56.-102. "
- 173. 1855 Tilgangsliste E
- 174. 1856 " F
- 175. 1857 " G
- 176. 1858 " H
- 177. 1859 " J

b. Fortløbende lægdsnummerering.

- 178. 1860-61 Lægdsrulle for 1.-77. lægd, indeholdende lægdsrulle 1860 for Holbæk amt (1.-46.lægd), samt omskr. lægdsrulle 1856 og omskr. tilgangslistes G-L, 1857-61, for Sorø amt (47.-77.lægd), omskr. 1867
- 179. 1863 Lægdsrulle for 78.-178. lægd, indeholdende omskr. lægdsrulle 1858 og omskr. tilgangslistes J-N, 1859-63, for Præstø amt, omskr. 1869
- 180. 1860 Lægdsrulle for 179.-231. lægd, indeholdende lægdsrulle 1860 for Mariibo amt
- 181. 1860 Lægdsrulle for 232.-284. lægd, indeholdende lægdsrulle 1860 for Mariibo amt
- 182. 1860-61 Lægdsrulle for 285.-370. lægd, indeholdende omskr. lægdsrulle 1856 og omskr. tilgangslistes G-L, 1857-61, for Sorø amt (285.-337.lægd), omskr. 1867, samt lægdsrulle 1860 for Holbæk amt (338.-370.lægd)
- 183. 1861 Tilgangsliste L for 1.- 46. lægd,
 - " " " " 47.- 77. " , se lb.nr.90
 - " " " " 78.-178. " , " " " 133.
- 184. " " " " 179.-284. "
 - " " " " 285.-337. " , " " " 90
- 185. " " " " 338.-370. "
- 186. 1862 " M " 1.- 77. "
 - " " " " 78.-115.,118.,123.-178.se lb.nr.134
- 187. " " " " 116.,117.,119.-122. lægd
- 188. " " " " 179.-284. lægd

189. 1862 Tilgangsliste M for 285.-370 lægd
1863 " " N " 1.-77. lægd, se lb.nr.200
" " " " 78.-115.,118.,123.-178.lægd,se lb.135
190. 1863 Tilgangsliste N for 116.,117.,119.-122. lægd
191. " " " " 179.-284. lægd
" " " " 285.-370. " , se lb.nr.203
192. 1863 Lægdsrulle for 1.-77. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes indtil N, 1863, omskr. 1873
193. 1863 Lægdsrulle for 78.-178. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes indtil N, 1863, omskr. 1873
194. 1863 Lægdsrulle for 179.-284. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes indtil N, 1863, omskr. 1873
195. 1863 Lægdsrulle for 285.-370. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes indtil N, 1863, omskr. 1873
196. 1863 Lægdsrulle for 1.-77. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes indtil N, 1863, omskr. 1883
197. 1863 Lægdsrulle for 78.-178. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes indtil N, 1863, omskr. 1883
198. 1863 Lægdsrulle for 179.-284. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes indtil N, 1863, omskr. 1883
199. 1863 Lægdsrulle for 285.-370. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes indtil N, 1863, omskr. 1883
200. (1863-)1864 Tilgangsliste N-0 for 1.-77. lægd
201. 1864 Tilgangsliste O for 78.-178. lægd
202. " " " " 179.-284. "
203. (1863-)1864 Tilgangsliste N-0 for 285.-370. lægd
204. 1864 Omskr. tilgangsliste O for 1.- 77. lægd, omskr.1875
205. " " " " 78.-178. " , " "
206. " " " " 179.-284. " , " "
207. " " " " 285.-370. " , " "
208. 1865 Tilgangsliste P for 1.- 77. lægd
209. " " " " 78.-178. "
210. " " " " 179.-284. "
211. " " " " 285.-370. "
212. " Omskr. tilgangsliste R for 1.- 77. lægd, omskr.1876
213. " " " " 78.-178. " , " "
214. " " " " 179.-284. " , " "
215. " " " " 285.-370. " , " "
216. 1866 Tilgangsliste Q for 1.- 77. lægd

217. 1866 Tilgangsliste Q for 78.-178. lægd
218. " " " " 179.-284. "
219. " " " " 285.-370. "
220. " Omskr. tilgangsliste Q for 1.- 77. lægd, omskr. 1877
221. " " " " 78.-178. " , " "
222. " " " " 179.-284. " , " "
223. " " " " 285.-370. " , " "
224. 1867 Tilgangsliste R for 1.- 77. lægd
225. " " " " 78.-178. "
226. " " " " 179.-284. "
227. " " " " 285.-370. "
228. " Omskr. tilgangsliste R for 1.- 77. lægd, omskr. 1878
229. " " " " 78.-178. " , " "
230. " " " " 179.-284. " , " "
231. " " " " 285.-370. " , " "
232. 1868 Tilgangsliste S for 1.- 77. lægd
233. " " " " 78.-178. "
234. " " " " 179.-284. "
235. " " " " 285.-370. "
236. " Omskr. tilgangsliste S for 1.- 77. lægd, omskr. 1879
237. " " " " 78.-178. " , " "
238. " " " " 179.-284. " , " "
239. " " " " 285.-370. " , " "
240. 1869 Tilgangsliste T for 1.- 77. lægd
241. " " " " 78.-178. "
242. " " " " 179.-284. "
243. " " " " 285.-370. "
244. " Omskr. tilgangsliste T for 1.- 77. lægd, omskr. 1880
245. " " " " 78.-178. " , " "
246. " " " " 179.-284. " , " "
247. " " " " 285.-370. " , " "
248. 1870 Tilgangsliste U for 1.- 77. lægd
249. " " " " 78.-178. "
250. " " " " 179.-284. "
251. " " " " 285.-370. "
252. " Omskr. tilgangsliste U for 1.- 77. lægd, omskr. 1881
253. " " " " 78.-178. " , " "
254. " " " " 179.-284. " , " "
255. " " " " 285.-370. " , " "

256. 1871 Tilgangsliste V for 1.- 77. lægd
257. " " " " 78.-178. "
258. " " " " 179.-284. "
259. " " " " 285.-370. "
260. " Omskr. tilgangsliste V for 1.- 77. lægd, omskr. 1882
261. " " " " 78.-178. " , " "
262. " " " " 179.-284. " , " "
263. " " " " 285.-370. " , " "
264. 1872 Tilgangsliste X for 1.- 77. lægd
265. " " " " 78.-178. "
266. " " " " 179.-284. "
267. " " " " 285.-370. "
268. " Omskr. tilgangsliste X for 1.- 77. lægd, omskr. 1883
269. " " " " 78.-178. " , " "
270. " " " " 179.-284. " , " "
271. " " " " 285.-370. " , " "
272. 1873 Tilgangsliste Y for 1.- 77. lægd
273. " " " " 78.-178. "
274. " " " " 179.-284. "
275. " " " " 285.-370. "
276. " Omskr. tilgangsliste Y for 1.- 77. lægd, omskr. 1884
277. " " " " 78.-178. " , " "
278. " " " " 179.-284. " , " "
279. " " " " 285.-370. " , " "
280. 1874 Tilgangsliste Z for 1.- 77. lægd
281. " " " " 78.-178. "
282. " " " " 179.-284. "
283. " " " " 285.-370. "
284. " Omskr. tilgangsliste Z for 1.- 77. lægd, omskr. 1885
285. " " " " 78.-178. " , " "
286. " " " " 179.-284. " , " "
287. " " " " 285.-370. " , " "
288. 1875 Tilgangsliste Æ for 1.- 77. lægd
289. " " " " 78.-178. "
290. " " " " 179.-284. "
291. " " " " 285.-370. "
292. " Omskr. tilgangsliste Æ for 1.- 77. lægd, omskr. 1886
293. " " " " 78.-178. " , " "

294. 1875 Omskr. tilgangsliste Æ for 179.-284. lægd, omskr. 1886
295. " " " " " 285.-370. " , " "
296. 1876 Tilgangsliste Ø for 1.- 77. lægd
297. " " " " 78.-178. "
298. " " " " 179.-294. "
299. " " " " 295.-370. "
300. " Omskr. tilgangsliste Ø for 1.- 77. lægd, omskr. 1887
301. " " " " " 78.-178. " , " "
302. " " " " " 179.-284. " , " "
303. " " " " " 285.-370. " , " "
304. 1876 Lægdsrulle for 1.-77. lægd, indeholdende omskr. til-
gangslistes indtil Ø, 1876, omskr. 1894
305. 1876 Lægdsrulle for 78.-178. lægd, indeholdende omskr. til-
gangslistes indtil Ø, 1876, omskr. 1894
306. 1876 Lægdsrulle for 179.-284. lægd, indeholdende omskr. til-
gangslistes indtil Ø, 1876, omskr. 1894
307. 1876 Lægdsrulle for 285.-370. lægd, indeholdende omskr. til-
gangslistes indtil Ø, 1876, omskr. 1894
308. 1877 Tilgangsliste A for 1.- 77. lægd
309. " " " " 78.-178. "
310. " " " " 179.-284. "
311. " " " " 285.-370. "
312. " Omskr. tilgangsliste A for 1.- 77. lægd, omskr. 1888
313. " " " " " 78.-178. " , " "
314. " " " " " 179.-284. " , " "
315. " " " " " 285.-370. " , " "
316. 1878 Tilgangsliste B for 1.- 77. lægd
317. " " " " 78.-178. "
318. " " " " 179.-284. "
319. " " " " 285.-370. "
320. " Omskr. tilgangsliste B for 1.- 77. lægd, omskr. 1889
321. " " " " " 78.-178. " , " "
322. " " " " " 179.-284. " , " "
323. " " " " " 285.-370. " , " "
324. 1879 Tilgangsliste C for 1.- 77. lægd
325. " " " " 78.-178. "
326. " " " " 179.-284. "
327. " " " " 285.-370. "

328. 1879 Omskr. tilgangsliste C for 1.- 77. lægd, omskr. 1890
329. " " " " 78.-178. " , " "
330. " " " " 179.-284. " , " "
331. " " " " 285.-370. " , " "
332. 1880 Tilgangsliste D for 1.- 77. lægd
333. " " " " 78.-178. "
334. " " " " 179.-284. "
335. " " " " 285.-370. "
336. " Omskr. tilgangsliste D for 1.- 77. lægd, omskr. 1891
337. " " " " 78.-178. " , " "
338. " " " " 179.-284. " , " "
339. " " " " 285.-370. " , " "
340. 1881 Tilgangsliste E for 1.- 77. lægd
341. " " " " 78.-178. "
342. " " " " 179.-284. "
343. " " " " 285.-370. "
344. " Omskr. tilgangsliste E for 1.- 77. lægd, omskr. 1892
345. " " " " 78.-178. " , " "
346. " " " " 179.-284. " , " "
347. " " " " 285.-370. " , " "
348. 1882 Tilgangsliste F for 1.- 77. lægd
349. " " " " 78.-178. "
350. " " " " 179.-284. "
351. " " " " 285.-370. "
352. " Omskr. tilgangsliste F for 1.- 77. lægd, omskr. 1893
353. " " " " 78.-178. " , " "
354. " " " " 179.-284. " , " "
355. " " " " 285.-370. " , " "
356. 1883 Tilgangsliste G for 1.- 77. lægd
357. " " " " 78.-178. "
358. " " " " 179.-284. "
359. " " " " 285.-370. "
360. " Omskr. tilgangsliste G for 1.- 77. lægd, omskr. 1894
361. " " " " 78.-178. " , " "
362. " " " " 179.-284. " , " "
363. " " " " 285.-370. " , " "
364. 1884 Tilgangsliste H for 1.- 77. lægd
365. " " " " 78.-178. "

366. 1884 Tilgangsliste H for 179.-284. lægd
367. " " " " 285.-370. "
368. " Omskr. tilgangsliste H for 1.- 77. lægd, omskr. 1895
369. " " " " 78.-178. " , " "
370. " " " " 179.-284. " , " "
371. " " " " 285.-370. " , " "
372. 1885 Tilgangsliste J for 1.- 77. lægd
373. " " " " 78.-178. "
374. " " " " 179.-284. "
375. " " " " 285.-370. "
376. " Omskr. tilgangsliste J for 1.- 77. lægd, omskr. 1896
377. " " " " 78.-178. " , " "
378. " " " " 179.-284. " , " "
379. " " " " 285.-370. " , " "
380. 1886 Tilgangsliste K for 1.- 77. lægd
381. " " " " 78.-178. "
382. " " " " 179.-284. "
383. " " " " 285.-370. "
384. " Omskr. tilgangsliste K for 1.- 77. lægd, omskr. 1897
385. " " " " 78.-178. " , " "
386. " " " " 179.-284. " , " "
387. " " " " 285.-370. " , " "
388. " Lægdsrulle for 138 b., 285 b. og 353 b. lægd, indehol-
dende omskr. tilgangslistes indtil K, 1886, omskr. for-
mentlig 1887
389. 1887 Tilgangsliste L for 1.- 77. lægd
390. " " " " 78.-178. "
391. " " " " 179.-284. "
392. " " " " 285.-370. "
393. " Omskr. tilgangsliste L for 1.- 77. lægd, omskr. 1898
394. " " " " 78.-178. " , " "
395. " " " " 179.-284. " , " "
396. " " " " 285.-370. " , " "
397. 1888 Tilgangsliste M for 1.- 77. lægd
398. " " " " 78.-178. "
399. " " " " 179.-284. "
400. " " " " 285.-370. "
401. 1888 Omskr. tilgangsliste M for 1.- 77. lægd, omskr. 1899

402. 1888 Omskr. tilgangsliste M for 78.-178. lægd, omskr. 1899
403. " " " " 179.-284. " , " "
404. " " " " 285.-370. " , " "
405. 1889 Tilgangsliste N for 1.- 77. lægd
406. " " " " 78.-178. "
407. " " " " 179.-284. "
408. " " " " 285.-370. "
409. " Omskr. tilgangsliste N for 1.- 77. lægd, omskr. 1900
410. " " " " 78.-178. " , " "
411. " " " " 179.-284. " , " "
412. " " " " 285.-370. " , " "
413. 1890 Tilgangsliste O for 1.- 77. lægd
414. " " " " 78.-178. "
415. " " " " 179.-284. "
416. " " " " 285.-370. "
417. " Omskr. tilgangsliste O for 1.- 77. lægd, omskr. 1901
418. " " " " 78.-178. " , " "
419. " " " " 179.-284. " , " "
420. " " " " 285.-370. " , " "
421. 1891 Tilgangsliste P for 1.- 77. lægd
422. " " " " 78.-178. "
423. " " " " 179.-284. "
424. " " " " 285.-370. "
425. " Omskr. tilgangsliste P for 1.- 77. lægd, omskr. 1902
426. " " " " 78.-178. " , " "
427. " " " " 179.-284. " , " "
428. " " " " 285.-370. " , " "
429. 1891 Lægdsrulle for 1.-77. lægd, indeholdende omskr. til-
gangslistes indtil P, 1891, omskr. 1908
430. 1891 Lægdsrulle for 78.-178. lægd, indeholdende omskr. til-
gangslistes indtil P, 1891, omskr. 1908
431. 1891 Lægdsrulle for 179.-284. lægd, indeholdende omskr. til-
gangslistes indtil P, 1891, omskr. 1908
432. 1891 Lægdsrulle for 285.-371. lægd, indeholdende omskr. til-
gangslistes indtil P, 1891, omskr. 1908
433. 1892 Tilgangsliste Q for 1.- 77. lægd
434. " " " " 78.-178. "
435. " " " " 179.-284. "
436. " " " " 285.-370. "

437. 1892 Omskr. tilgangsliste Q for 1.- 77. lægd, omskr. 1903
438. " " " " 78.-178. " , " "
439. " " " " 179.-284. " , " "
440. " " " " 285.-370. " , " "
441. 1893 Tilgangsliste R for 1.- 77. lægd
442. " " " " 78.-178. "
443. " " " " 179.-284. "
444. " " " " 285.-370. "
445. " Omskr. tilgangsliste R for 1.- 77. lægd, omskr. 1904
446. " " " " 78.-178. " , " "
447. " " " " 179.-284. " , " "
448. " " " " 285.-370. " , " "
449. 1894 Tilgangsliste S for 1.- 77. lægd
450. " " " " 78.-178. "
451. " " " " 179.-284. "
452. " " " " 285.-370. "
453. " Omskr. tilgangsliste S for 1.- 77. lægd, omskr. 1905
454. " " " " 78.-178. " , " "
455. " " " " 179.-284. " , " "
456. " " " " 285.-370. " , " "
457. 1895 Tilgangsliste T for 1.- 77. lægd
458. " " " " 78.-178. "
459. " " " " 179.-284. "
460. " " " " 285.-370. "
461. " Omskr. tilgangsliste T for 1.- 77. lægd, omskr. 1906
462. " " " " 78.-178. " , " "
463. " " " " 179.-284. " , " "
464. " " " " 285.-370. " , " "
465. 1896 Tilgangsliste U for 1.- 77. lægd
466. " " " " 78.-178. "
467. " " " " 179.-284. "
468. " " " " 285.-370. "
469. " Omskr. tilgangsliste U for 1.- 77. lægd, omskr. 1907
470. " " " " 78.-178. " , " "
471. " " " " 179.-284. " , " "
472. " " " " 285.-370. " , " "
473. 1897 Tilgangsliste V for 1.- 77. lægd
474. " " " " 78.-178. "
475. " " " " 179.-284. "

476. 1897 Tilgangsliste V for 285.-370. lægd
477. " Omskr. tilgangsliste V for 1.- 77. lægd, omskr. 1908
478. " " " " " 78.-178. " , " "
479. " " " " " 179.-284. " , " "
480. " " " " " 285.-370. " , " "
481. (1884-)1897 Omskr. tilgangsliste H - V 372.-423. lægd,
omskr. 1914
Anm.: Iflg. justitsministeriets cirkulære af 10/3 1914
overførtes 1. udskrivningskreds' 33.-45., 52.-70., 73.-
84. og 89.-96. lægder til 2. udskrivningskreds som
lægderne 372.-423.
482. 1898 Tilgangsliste X for 1.- 77. lægd
483. " " " " " 78.-178. "
484. " " " " " 179.-284. "
485. " " " " " 285.-370. "
486. " Omskr. tilgangsliste X for 1.- 77. lægd, omskr. 1909
487. " " " " " 78.-178. " , " "
488. " " " " " 179.-284. " , " "
489. " " " " " 285.-370. " , " "
490. 1899 Tilgangsliste Y for 1.- 77. lægd
491. " " " " " 78.-178. "
492. " " " " " 179.-284. "
493. " " " " " 285.-370. "
494. " Omskr. tilgangsliste Y for 1.- 77. lægd, omskr. 1910
495. " " " " " 78.-178. " , " "
496. " " " " " 179.-284. " , " "
497. " " " " " 285.-370. " , " "
498. 1900 Tilgangsliste Z for 1.- 77. lægd
499. " " " " " 78.-178. "
500. " " " " " 179.-284. "
501. " " " " " 285.-370. "
502. " Omskr. tilgangsliste Z for 1.- 77. lægd, omskr. 1911
503. " " " " " 78.-178. " , " "
504. " " " " " 179.-284. " , " "
505. " " " " " 285.-370. " , " "
506. 1901 Tilgangsliste Æ for 1.- 77. lægd
507. " " " " " 78.-178. "
508. " " " " " 179.-284. "
509. " " " " " 285.-370. "

510. 1901 Omskr. tilgangsliste Æ for 1.- 77. lægd, omskr. 1912
511. " " " " 78.-178. " , " "
512. " " " " 179.-284. " , " "
513. " " " " 285.-370. " , " "
514. 1902 Tilgangsliste Ø for 1.- 77. lægd
515. " " " " 78.-178. "
516. " " " " 179.-284. "
517. " " " " 285.-371. "
518. " Omskr. tilgangsliste Ø for 1.- 77. lægd, omskr. 1913
519. " " " " 78.-178. " , " "
520. " " " " 179.-284. " , " "
521. " " " " 285.-371. " , " "
522. 1903 Tilgangsliste A for 1.- 77. lægd
523. " " " " 78.-178. "
524. " " " " 179.-284. "
525. " " " " 285.-371. "
526. " Omskr. tilgangsliste A for 1.- 77. lægd, omskr. 1914
527. " " " " 78.-178. " , " "
528. " " " " 179.-284. " , " "
529. " " " " 285.-371. " , " "
530. " " " " 372.-423. " , " "
531. 1904 Tilgangsliste B for 1.- 77. lægd
532. " " " " 78.-178. "
533. " " " " 179.-284. "
534. " " " " 285.-371. "
535. " Omskr. tilgangsliste B for 1.- 77. lægd, omskr. 1915
536. " " " " 78.-178. " , " "
537. " " " " 179.-284. " , " "
538. " " " " 285.-371. " , " "
539. " " " " 372.-423. " , " "
540. (1898-)1904 Omskr. tilgangsliste X - B 372.-423. lægd,
omskr. 1914
541. 1905 Tilgangsliste C for 1.- 77. lægd
542. " " " " 78.-178. "
543. " " " " 179.-284. "
544. " " " " 285.-371. "
545. " Omskr. tilgangsliste C for 1.- 77. lægd, omskr. 1916
546. " " " " 78.-178. " , " "
547. " " " " 179.-284. " , " "

548. 1905 Omskr. tilgangsliste C for 285.-371. lægd, omskr. 1916
549. " " " " 372.-423. " , " "
550. 1906 Tilgangsliste D for 1.- 77. lægd
551. " " " " 78.-178. "
552. " " " " 179.-284. "
553. " " " " 285.-371. "
554. " Omskr. tilgangsliste D for 1.- 77. lægd, omskr. 1917
555. " " " " 78.-178. " , " "
556. " " " " 179.-284. " , " "
557. " " " " 285.-371. " , " "
558. " " " " 372.-423. " , " "
559. 1907 Tilgangsliste E for 1.- 77. lægd
560. " " " " 78.-178. "
561. " " " " 179.-284. "
562. " " " " 285.-371. "
563. " Omskr. tilgangsliste E for 1.- 77. lægd, omskr. 1918
564. " " " " 78.-178. " , " "
565. " " " " 179.-284. " , " "
566. " " " " 285.-371. " , " "
567. " " " " 372.-423. " , " "
568. 1908 Tilgangsliste F for 1.- 77. lægd
569. " " " " 78.-178. "
570. " " " " 179.-284. "
571. " " " " 285.-371. "
572. " Omskr. tilgangsliste F for 1.- 77. lægd, omskr. 1919
573. " " " " 78.-178. " , " "
574. " " " " 179.-284. " , " "
575. " " " " 285.-371. " , " "
576. " " " " 372.-423. " , " "
577. 1909 Tilgangsliste G for 1.- 77. lægd
578. " " " " 78.-178. "
579. " " " " 179.-284. "
580. " " " " 285.-371. "
581. " Omskr. tilgangsliste G for 1.- 77. lægd, omskr. 1920
582. " " " " 78.-178. " , " "
583. " " " " 179.-284. " , " "
584. " " " " 285.-371. " , " "
585. " " " " 372.-423. " , " "

586. 1910 Tilgangsliste H for 1.- 77. lægd
587. " " " " 78.-178. "
588. " " " " 179.-284. "
589. " " " " 285.-371. "
590. " Omskr. tilgangsliste H for 1.- 77. lægd, omskr. 1921
591. " " " " 78.-178. " , " "
592. " " " " 179.-284. " , " "
593. " " " " 285.-371. " , " "
594. " " " " 372.-423. " , " "
595. (1905-)1910 Omskr. tilgangsliste C - H 372.-423. lægd,
omskr. 1914
596. 1911 Tilgangsliste J for 1.- 77. lægd
597. " " " " 78.-178. "
598. " " " " 179.-284. "
599. " " " " 285.-371. "
600. " Omskr. tilgangsliste J for 1.- 77. lægd, omskr. 1922
601. " " " " 78.-178. " , " "
602. " " " " 179.-284. " , " "
603. " " " " 285.-371. " , " "
604. " " " " 372.-423. " , " "
605. 1912 Tilgangsliste K for 1.- 77. lægd
606. " " " " 78.-178. "
607. " " " " 179.-284. "
608. " " " " 285.-371. "
609. " Omskr. tilgangsliste K for 1.- 77. lægd, omskr. 1923
610. " " " " 78.-178. " , " "
611. " " " " 179.-284. " , " "
612. " " " " 285.-371. " , " "
613. " " " " 372.-423. " , " "
614. 1913 Tilgangsliste L for 1.- 77. lægd
615. " " " " 78.-178. "
616. " " " " 179.-284. "
617. " " " " 285.-371. "
618. " Omskr. tilgangsliste L for 1.- 77. lægd, omskr. 1924
619. " " " " 78.-178. " , " "
620. " " " " 179.-284. " , " "
621. " " " " 285.-371. " , " "
622. " " " " 372.-423. " , " "
623. (1911-)1913 Omskr." J-L " 372.-423. " , " 1914

624. 1914 Tilgangsliste M for 1.- 77. lægd
625. " " " " 78.-178. "
626. " " " " 179.-284. "
627. " " " " 285.-371. "
628. " " " " 372.-423. "
629. " Omskr. tilgangsliste M for 1.- 77. lægd, omskr. 1925
630. " " " " 78.-178. " , " "
631. " " " " 179.-284. " , " "
632. " " " " 285.-371. " , " "
633. " " " " 372.-423. " , " "
634. 1915 Tilgangsliste N for 1.- 77. lægd
635. " " " " 78.-178. "
636. " " " " 179.-284. "
637. " " " " 285.-371. "
638. " " " " 372.-423. "
639. " Omskr. tilgangsliste N for 1.- 77. lægd, omskr. 1926
640. " " " " 78.-178. " , " "
641. " " " " 179.-284. " , " "
642. " " " " 285.-371. " , " "
643. " " " " 372.-423. " , " "
644. 1916 Tilgangsliste O for 1.- 77. lægd
645. " " " " 78.-178. "
646. " " " " 179.-284. "
647. " " " " 285.-371. "
648. " " " " 372.-423. "
649. " Omskr. tilgangsliste O for 1.- 77. lægd, omskr. 1927
650. " " " " 78.-178. " , " "
651. " " " " 179.-284. " , " "
652. " " " " 285.-371. " , " "
653. " " " " 372.-423. " , " "
654. 1917 Tilgangsliste P for 1.- 77. lægd
655. " " " " 78.-178. "
656. " " " " 179.-284. "
657. " " " " 285.-371. "
658. " " " " 372.-423. "
659. " Omskr. tilgangsliste P for 1.- 77. lægd, omskr. 1928
660. " " " " 78.-178. " , " "
661. " " " " 179.-284. " , " "

662. 1917 Omskr. tilgangsliste P for 285.-371. lægd, omskr. 1928
663. " " " " 372.-423. " , " "
664. 1918 Tilgangsliste Q for 1.- 77. lægd
665. " " " " 78.-178. "
666. " " " " 179.-284. "
667. " " " " 285.-371. "
668. " " " " 372.-423. "
669. " Omskr. tilgangsliste Q for 1.- 77. lægd, omskr. 1929
670. " " " " 78.-178. " , " "
671. " " " " 179.-284. " , " "
672. " " " " 285.-371. " , " "
673. " " " " 372.-423. " , " "

Fortegnelse over søruller:

a. Amtsvis lægdsnummerering.

Holbæk amt.

1. 1835-37 Ungdomsrulle til maj 1835 med tilgange L-M, 1836-37
" " Hovedrulle..... mangler
2. " " Ekstrarulle til maj 1835 med tilgange L-M, 1836-37
3. 1838-40 Ungdomsrulle til maj 1838 med tilgange O-P, 1839-40
4. " " Hovedrulle " " " " " " " "
5. " " Ekstrarulle " " " " " " " "
6. 1841-42 Ungdomsrulle til maj 1841 med tilgange R-S, 1842
7. " " Hovedrulle " " " " " " " "
8. " " Ekstrarulle " " " " " " " "
9. 1843-45 Ungdomsrulle til dec.1843 med tilgange U-V, 1844-45
10. " " Hovedrulle " " " " " " " "
11. " " Ekstrarulle " " " " " " " "
12. 1846-48 Ungdomsrulle " " 1846 " " Y-Z, 1847-48
13. " " Hovedrulle " " " " " " " "
14. " " Ekstrarulle " " " " " " " "
- 1849-51 Søruller..... mangler
15. 1852-53 Tilgange B-C
16. 1854 Sørulle
17. " Hovedrulle for Onsbjerg sogn
18. 1855 Tilgangsliste E
19. 1856 " F
20. 1857 " G
21. 1858 " H
22. 1859 " J med ikke omskr. tilgange F-H
23. 1860 Sørulle
24. 1861-69 " 1861 med tilgange M-T 1862-69

Sorø amt.

- 1839 Ungdomsrulle..... mangler
25. 1839-41 Hovedrulle 1839 med tilgange P-Q, 1840-41
" " Ekstrarulle..... mangler
- 1842-43 Ungdomsrulle..... mangler
- " " Hovedrulle..... mangler

26. 1842-43 Ekstrarulle med tilgange R-T, 1842-43
1844 Ungdomsrulle..... mangler
27. 1844-46 Hovedrulle 1844 med tilgange V-X, 1845-46
28. " " Ekstrarulle " " " " ", " "
29. 1847-49 Ungdomsrulle 1847 " " Z-Æ, 1848-49
" " Hovedrulle..... mangler
30. " " Ekstrarulle 1847 med tilgange Z-Æ, 1848-49
31. 1850-54 Sørulle 1850 med tilgange A-D, 1851-54
32. 1851-54 Tilgangsliste A-D
33. 1855-56 " E-F
34. 1856-58 Sørulle 1856 med tilgange G-H, 1857-58
35. 1859-60 Tilgangsliste J-K
36. 1861 Sørulle
37. 1862-63 Tilgangsliste M-N
38. 1864 " O
39. 1865-66 " P-Q
40. 1867 " R
41. 1868 " S
42. 1869 " T

Præstø amt.

43. 1834-36 Ungdomsrulle 1834 med tilgange K-L, 1835-36
" " Hovedrulle..... mangler
44. 1834-37 Ekstrarulle 1834 med tilgange K-L, 1835-36
45. 1837-39 Ungdomsrulle 1837 " " N-O, 1838-39
46. " " Hovedrulle " " " " ", " "
47. " " Ekstrarulle " " " " ", " "
48. 1840-42 Ungdomsrulle 1840 med tilgange Q-S, 1841-42
" " Hovedrulle..... mangler
49. " " Ekstrarulle 1840 med tilgange Q-S, 1841-42
50. 1843-44 Ungdomsrulle 1843 med tilgang U, 1844
51. " " Hovedrulle " " " " ", "
52. " " Ekstrarulle " " " " ", "
53. 1846-47 Ungdomsrulle med tilgang Y, 1847
54. " " Hovedrulle " " " " ", "
55. " " Ekstrarulle " " " " ", "
56. 1848-49 Ungdomsrulle 1848 med tilgang Æ, 1849
57. 1848-52 Hovedrulle " " " Æ-B, 1849-52

- 58. 1848 Ekstrarulle
- 59. 1851-52 Tilgangsliste A-B
- 1853-54 " C-D.....mangler
- 60. 1855-56 " E-F
- 61. 1857 " G
- 62. 1858-60 Sørulle 1858 med tilgange J-K, 1859-60
- 63. 1861 Sørulle
- 64. 1862-63 Tilgangsliste M-N
- 65. 1864 " O
- 66. 1865-66 " P-Q
- 67. 1867 " R
- 68. 1868 " S
- 69. 1869 " T

Maribo amt.

- 1832-34 Ungdomsrulle..... mangler
- " " Hovedrulle..... mangler
- 70. " " Ekstrarulle 1832 med tilgange H-J, 1833-34
- 71. 1835-37 Ungdomsrulle 1835 " " L-M, 1836-37
- 72. " " Hovedrulle " " " " ", " "
- 73. " " Ekstrarulle " " " " ", " "
- 74. 1838-49 Sørulle for købstæderne på Møen, Lolland og Falster
- 1838-40 Ungdomsrulle..... mangler
- " " Hovedrulle..... mangler
- 75. " " Ekstrarulle 1838 med tilgange O-P, 1839-40
- 76. 1841-43 Ungdomsrulle 1841 " " R-T, 1842-43
- 77. " " Hovedrulle " " " " ", " "
- 78. " " Ekstrarulle " " " " ", " "
- 1843-45 Ungdomsrulle..... mangler
- 79. " " Hovedrulle 1843 med tilgange U-V, 1844-45
- 80. " " Ekstrarulle " " " " ", " "
- 81. 1846-48 Ungdomsrulle 1846 " " Y-Z, 1847-48
- 82. " " Hovedrulle " " " " ", " "
- 83. " " Ekstrarulle " " " " ", " "
- 1849-50 Søruller..... mangler
- 84. 1851-53 Tilgangsliste A-C
- 1854 " D mangler
- 85. 1855 " E

	1856	Tilgangsliste F.....	mangler
86.	1857-59	" G-J	
87.	1860	Sørulle	
88.	1861	"	
89.	1862-63	Tilgangsliste M-N	
90.	1864	" O	
91.	1865	" P	
92.	1866	" Q	
93.	1867	" R	
94.	1868	" S	
95.	1869	" T	

b. Fortløbende lægdsnummerering.

	1870-71	Tilgangsliste U-V.....	mangler
96.	1871	Sørulle for 1.-178. lægd, indeholdende omskrevne tilgangslistes indtil V, 1871, omskrevet 1881	
97.	1871	Sørulle for 179.-370. lægd, indeholdende omskrevne tilgangslistes indtil V, 1871, omskr. 1881	
98.	1872	Tilgangsliste X for 1.-370. lægd	
	1873-79	" Y-C.....	mangler
99.	1880	" D for 1.-370. lægd	
100.	1881	" E " " " "	
101.	1882	" F " " " "	
102.	1883	" G " " " "	
103.	1884	Sørulle for 1.-178. lægd, indeholdende omskrevne tilgangslistes X-H, 1872-84, omskr. 1885	
104.	1884	Sørulle for 179.-370. lægd, indeholdende omskr. tilgangslistes X-H, 1872-84, omskr. 1885	
105.	1885	Tilgangsliste J for 1.-370. lægd	
106.	1886	" K " " " "	
107.	1887	" L " " " "	
108.	1888	" M " " " "	
109.	1889	" N " " " "	
110.	1890	" O " " " "	

111. 1891 Tilgangsliste P for 1.-370. lægd
112. 1892 " Q " " " "
113. 1893 " R " " " "
114. 1894 " S " " " "
115. 1895 " T " " " "
116. 1896 " U " " " "
117. 1897 " V " " " "
118. 1898 " X " " " "
119. 1899 " Y " " " "
120. 1900 " Z " " " "
121. 1901 " Æ " " " "
122. 1902 " Ø " " " "
123. 1903 " A " " " "
124. 1904 " B " " " "
125. 1905 " C " " " "
126. 1906 " D " " " "
127. 1907 " E " " " "
128. 1908 " F " " " "
129. 1909 " G " " " "
130. 1910 " H " " " "
131. 1911 " J " " " "
132. 1912 " K " " " "
133. 1869-1912 Befarenhedsliste
134. 1913-14 Tilgangsliste L-M for 1.-370. lægd
135. (1895-)1914 Omskrevet tilgangsliste T-M, 1895-1914,
for 372.-423. lægd, omskr. 1914
Anm.: Iflg. justitsministeriets cirkulære af 10/3
1914 overførtes 1. udskrivningskreds' 33.-45.,
52.-70., 73.-84. og 89.-96. lægd til 2. udskriv-
ningskreds som lægderne 372-423.
136. 1915-30 Tilgangsliste N-B for 1.-423. lægd